

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HÖG ILLUSTRERAD TIDNING GRUNDLAGD-AV FÖR KVINNAN OCH HEMMET FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 13 NOVEMBER 1921

HUVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.ANDRE REDAKTOR:
EBBA THEORIN.

Bilderna här nedan visa två vackra fotografier av Jenny Hasselqvist i den nya svenska filmen De landsflyktiga. Den utmärkta dansösen spelar i filmen en rysk furstinna, som drivits i landsflykt under revolutionen — likt så många av de hennes systrar i verkligheten, som vi för några år sedan sågo glida förbi oss också i Stockholm. På ena bilden bär fru Hasselqvist en praktfull rysk nationaldräkt.

AFFÄRSKVINNOR OM SIG SJÄLVA OCH ANDRA

MAJA ALVIN, EN KVINNLIG VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

NÄR MAN FÖRSTA GÅNGEN TRÄFFAR fru *Maja Alvin*, får man ett sammansatt intryck: man har för det första framför sig en ståtlig, vacker kvinna, vidare en människa, som har de frodiga naturernas kraftöverskott: en drastisk humor, och slutligen: här är en varelse som har behovet att skapa i det levande livet.

Fru Alvin är verkställande direktör i tre stycken bolag: A.-B. Arkitektkontoret, Stuverums Möbelfabriks A.-B. och A.-B. Nya Träarmatur. Dessa tre företag ha tidigare fört en splittrad tillvaro, men nu ha de sammanförts i och med öppnandet av den stora, vackra utställningslokalen i Kungsträdgårdsgatan 12 — när andra affärer dra in eller slå igen, sätter fru Alvin upp en ny. De största offentliga inredningsarbeten företaget hittills haft hand om, äro inredningen och möbleringen av Försäkrings A.-B. Svenska Lloyd och A.-B. Nordiska Handelsbanken. Med fru Alvins antydda trehövda-egenskap för ögonen hade jag, uppriktigt sagt, tänkt rikta en amerikanskt banal fråga till denna kvinnliga verkställande direktör: hur kom ni att förtjäna pengar? eller rättare uttryckt: hur kom ni på den idé, som bragte er vackra pengar? Ty fastän kvinnor i allmänhet inte tyckas vara goda affärsmän, finns det ju de, som kommit på en sådan där lycklig idé: tänk bara t. ex. på Sophie Avén, som kom på den utmärkta tanken, att folk borde kunna få köpa färdiga smörgåsar i butiker!

Men till fru Alvin vore en sådan fråga missriktad och taktlös. Hon hör inte till dem, som bara ha den enkla instinkten att samla pengar i döda högar. Hon har behovet att låta malmen sjunga, träet vissla — att liksom sätta liv i den döda materian. Det behovet har hon väl av sin Bergslagssläkt. Hennes far var bruksägaren Carl Bergström på Finnslyttan i Värmland. Carl Bergström höll på sin tid med järnhård hand sin dotter Maja till arbetet, till familjebudet. Det var hans tanke, att hon skulle fortsätta hans arbete på Finnslyttan. Och det fanns inte heller en spik i ver-

Maja Alvin.

ket, som Maja Bergström inte kände. Hon läste mekanik o. s. v., och i fem år satt hon som kontorschef och bokförare. Men — på den utstakade vägen kom det för henne som för så många andra kvinnor ett "men". Maja Bergström gifte sig med apotekare Alvin i Vadstena. Vadstena, säger ni, vad kan man göra i Vadstena annat än spetsar — och mycket riktigt, det första Maja Alvin på egen hand arbetade med, var just — filéspetsar.

Tillsammans med arkitekten Henning Möller började hon sedan arbeta med möbler, och som sagt, nu står hon där hon står.

Någon poetisk själ av den blå blommans orden tycker kanske det är prosaiskt att vara verkställande direktör, när man möjligen kunde ha varit sångerska, författarinna eller trapezkonstnärinna? Men Maja Alvin är verkligen inte prosaisk! Hon har detta starka bergslagsblod, som lätt ger både humorns kraftöverskott — och tårarnas. Där ligger hela romaner inflätade någonstades i själen hos en människa, som är av en sådan där gammal familj, med blodsbånd knuten vid en hel rad av de gamla bergslagssläkterna, Berggren, Sandelin, Bronell. Hennes farfar började med att gå med tiggarpåsen och slutade som

en mäktig man. Och hennes farmor var en sådan kvinna, som förmådde allt och hann med allt. Förutom att hon födde 12 barn som fostrades i gamla skolan, hann hon deltaga i mannens arbete. Maja Alvins mormor var en utpräglad konstnärnatur, och det är väl den som fru Alvins bror, intendent Sigge Bergström har ärvt. Genom Sandelinarna stammade för resten den gamla damen från Persien; stamfadern hette Ispalin och kom som krigsfånge till Ryssland och efter skiftande äventyr hit till Sverige.

Man tycker kanske, att denna lilla släktkrönika inte hör till ämnet, som är: fru Alvin som affärskvinna. Den gör det kanske ändå, eftersom det är de gamla taktslagen av harnarna på Finnslyttan, som driva på alltjämt, även i det moderna stockholmska affärskon-toret vid Kungsträdgårdsgatan.

Själv har Maja Alvin två barn: en 20-årig son, som studerar juridik, och en 14-årig dotter. "Det är inte ofta jag hinner uppfostra mina barn", säger fru Alvin, "men jag har några allvarliga samtal med dem om året — och det räcker. Jag inpräntar i dem framför allt annat en sak: man skall vara ärlig mot sig själv, man skall göra storstädning i sitt inre. Själv gör jag det var kväll. — För resten kan jag kort och gott säga om mig själv: jag kan inte leva utan arbete, och om jag lyckats utföra det jag önskat, så beror det på att jag haft goda människor omkring mig, som trott på mig och det måste ju alltid kännas som en sporre till att göra det bästa möjliga."

— Tror ni kvinnan i allmänhet är lämpad till affärsman? fråga vi den som just gett denna en affärsmänniskas vackrast tänkbara självdeklaration.

— Jag tror det inte, svarar hon. Inte än. Hon har inte ännu hunnit få traditionen i sig. När den kommer —

Vi skola i något senare nummer låta höra vad andra affärskvinnor, med eller utan traditionen, ha att säga om den saken.

E. TH.

Anna Widstrand.

50 år fyllde den 12 november fru *Anna Widstrand*, född Berg, Saltsjö-Storängen.

Fru W. är stockholmsbarn och dotter till den framstående skolmannen och läroboksförfattaren Fil. Dr. Alfr. Berg och hans ännu levande maka född Spilhammar. Efter skolstudier i Statens nor-

malskola genomgick fru W. åren 1887—93 Tekniska skolan, där hennes fader var överlärare, och utbildade sig, förnämligast under arkitekten A. Hörlins ledning till mönsterriterska. År 1893 erhöi fru W. i denna egenskap anställning i Föreningen Handarbetets vänner och kvarstod där, med ett kortare uppehåll, till 1913, då hon ingick giftermål med bokförläggare Wilh. Widstrand. Fru W. har företagit flera utländska studieresor, därav tvenne gånger med statsanslag. Sedan sitt giftermål är fru W. bosatt på Saltsjö-Storängen, där hon är den älskade värdinnan i ett vackert hem.

*

På initiativ av föreningen Norden i Köpenhamn har recitatrisen fröken *Hedvig Valentin* helt nyligen hållit en serie uppläsningar som vunnit en tacksam publik.

Fröken Valentin som redan här hemma gjort sig bemärkt för sin fina och kultiverade föredragskonst, har särskilt vunnit den danska publiken genom sin tolkning av dels Ann-Marie Lenngrens, dels Frödings och Karlfeldts diktning.

Med särskild förtjusning har man i Köpenhamn mottagit Frödings dikter, som enligt danska pressreferat "äro välbekanta för nästan varje barn i Kö-

Hedvig Valentin.

penhamns skolor". Också intygar fröken Valentin, att hon är förvånad öven den lätthet, med vilken dansk skolungdom förstår det svenska språket samt uppfattar och gouterar även de finaste små poängerna i de svenska dikterna.

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Riks 1646. Allm. 9803. Riks 1646. Allm. 6147.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonsskont.: kl. 9—5.
Riks 8660. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer: Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 17:— Helt år Kr. 22:—
Halvt år " 8:75 Halvt år " 11:50
" 4:50 Kvartal " 6:—
" 0:35 Månad " 2:25

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

38 öre eft. text. Utländska annonser:
42 öre å textside. 45 öre efter text., 50 öre
20 % förhöjning för å textside, 20 % förh.
särskild begärd plats. för särsk. begärd plats.

GUDINNAN MED FACKLAN

HISTORIETT AV ELSA NYBLOM

KONSULINNAN VAR SKYDDSRU för Östermalm. Genom hennes förmedlan hade inte mindre än tre av familjens vedkar under årens lopp kommit på alkoholisthem, så det var inte att undra på att hon kände sig pinsamt berörd när den egna dottern beskyllde henne för bristande social ansvarskänsla. Herre Gud, visst var det en tråkig historia med Karlsson, som huvudstupa fick lämna fabriken efter tjugo års tjänst. Men han hade ju faktiskt uppviglat kamraterna till strejk, för att inte tala om drycken-skapen. Och hon visste ju att pappa inte var att leka med i sådana fall. Och att nu ställa sig i harnesk mot sin egen familj för den här sakens skull, och göra sig omöjlig för umgänget genom deklamationer om Branting och socialdemokrati, när hon visste vad gossarna, både i armén och flottan kände i detta fall. En flicka med så lång näsa som hon var minnsann inte så eftersträvad på äktenskapsmarknaden att hon hade råd att äventyra sina chanser, i all synnerhet nu när aktierna föll, och folk voro överretade och nervösa på alla håll.

Påverkad av dessa och liknande utgjutelser från moderns sida beslöt Anna-Greta Karelius att ta sitt öde i egna händer. Hon skulle inte längre skjuta upp sin övertygelse och sticka under stol med sina åsikter för det goda partiets skull. Svikande familjens traditioner, enligt vilka endast broderandet av mässhakar ansetts som värdigt förvärsarbete för kvinnor, skulle hon ta steget fullt ut, och i ett rent och vitt blad, befinnande sig ett bra steg till vänster om familjens rosafärgade kvälls-dito, som journalist skaffa sig en plattform från vilken hennes fria tankar skulle upplysa samtiden.

Det rena och vita bladet låg i en svart och smutsig stadsdel och Anna-Greta som hittills huvudsakligen rört sig på Östermalm rös litet när hon dök ner i det ruskiga Klara. Men det var bara ett ögonblick. Redan i entrén fylldes hon av en högtidlig och förväntansfull känsla. Där stod tryckfrihetens gudinna i ett hörn, med en högt lyftad fackla, lysande med svagt ljus visserligen tack vare årtiondens lagrade trycksvärta, men ändå lysande. Hon höll andan och lyssnade på slamret av typerna från sätteriet och dunket av tryckpressarna från underjorden och inandades doften av damm och papper och trycksvärta. Det talas om teaterns speciella doft, tänkte hon, och om cirkusmanégens, men vad är det mot *tidningens*. Hon gick halvt berusad upp för trapporna på väg mot maktens tinnar, och blev inte avkyld ens när redaktionssekreteraren lät vänta på sig orimligt länge. I redaktionssekreterarerummet träffade hon förresten en bekant, tidningens ekonomiske expert, som bjöds på middagar i familjen när det förestod nyemissioner. Alla fäderneärvda östermalms-traditioner svek henne och hon hälsade med entusiasm mannen om vilken det sades att han ätit upp ett tegelbruk och druckit ur ett vattenfall.

Så mycket det hände medan hon väntade.

Det var för överkligt att vara sant. Telegrambuden snubblade över varandra och de mest sensationella nyheter meddelades. Den landsflyktige kung Karl och hans drottning återvända till Ungern i flygmaskin för att återkräva kronan. Trupperna hälsa konunga-

Klockan $\frac{1}{2}$ 4 på morgonen var referatet färdigt.

paret med entusiasm. Inbördeskrig, blodsutgjutelse. Kungen och drottningen tillfångatagna.

Det var som hon hörde världens hjärta slå.

Och så kom äntligen redaktionssekreteraren. Han var litet kort i sättet, och hade ett försmädligt löje i mungipan, men lovade ändå att hon skulle få försöka som volontär, så fick man se om hon passade för yrket.

Som om det var fråga om den saken.

Men det var ett underligt uppdrag det första hon fick. Referera ett föredrag om humanitär barnalstring i Folkets hus Ö-sal. För husfredens skull hade hon måst lova konsulinnan att gamla Mina, f. d. barnjungfrun skulle följa henne om det blev sent om kvällarna. Diskussionerna i Ö-salen brukade bli långvariga så samvetet bjöd henne att ringa efter Mina. Och så bar det iväg. Mina stannade nere i hallen och tittade på gubbarna i Saisonen som konsulinnan skickat med henne för sällskaps skull, och när hon blev alltför söm-nig piggade hon upp sig med en extra strong.

Klockan ett kom Anna-Greta från föredraget, eldröd i ansiktet, då sov Mina på en galoschhylla, och klockan halv fyra var referatet färdigt.

Sedan kunde hon inte sova utan låg på spänn för att höra när tidningen skulle ramla ned i brevlådan. Det gjorde den på slaget sju, och tyst som en rått smög hon på bara fötter ut i tamburen och hämtade den. Trycksvärtan var fuktig ännu, det kände hon, men hon hade inte mod att öppna bladet för att se om referatet stod inne. Hon läste Gud som haver och räknade till hundra två gånger för att lugna sig — och sedan slog hon upp det. Tio gånger letade hon igenom tidningen, t. o. m. annonsspaltarna, men referatet fanns inte: Dugde det inte? Hade hon inte behandlat ämnet med den finess som dess ömtålighet krävde. Hade hon alltför tydligt givit sin

indignation luft? Hon snyftade sig i sömn och vaknade trött och modstulen till en ny arbetsdag.

— Det är en karl i väntrummet som redaktionssekreteraren säger fröken ska' ta', sa' vaktmästaren när hon kom.

— Gud så dessa människor tala, tänkte Anna-Greta med slö övilja — jag skall — hon öppnade dörren men tvärstannade på tröskeln.

I soffan satt Karlsson.

— Det är så, sir fröken, började han, och sludrade på målet, fast klockan bara var elva, att jag skulle vilja ha in en strof i tidningen om att jag har vurti oförskämt behandlad. Bortkörd från platsen när en har sköti' sig fint i 20 år, och har hustru och barn å försörja.

— Varför ljuger han? tänkte Anna-Greta och höll sig i bordet så knogarna vitnade, hon visste bestämt att han var untkarl förra veckan.

— Den där konsul Karelius dä' ä' en utsugare av första ordningen, du milde tid en så'n skojare, det säger ja', som känner'n se'n tjugo år. Ska' stämma'n för misshandel, slänger ut en stackare för trapporna så revbena' knakar.

Pappa! tänkte hon, aldrig i livet och kände en stigande förbittring mot den rödbrusiga karlen i soffan som malde och malde om sina lidanden. Och så mindes hon alla de gånger fadern låtit nåd gå för rätt mot stackarn här. Om hon skulle ge honom de pengar hon kunde avvara och få honom att hålla tyst med saken.

Men mannen var den förorättade och hon skulle skriva sanningen i tidningen. Aldrig mera hyckla och gå omkring, men ändå försöka skona fadern! Hon formerade fem penor och numrerade tjugo manuskriptark. Hon ritade kejsar Vilhelm i profil och en face 32 gånger och så började hon:

— En arbetare avskedar icke utan skäl konsul Karelius, men —

Nej, det dugde inte. Kanske så här.

— Icke utan skäl avskedar konsul Karelius en arbetare —

Knappast bättre.

Avskeda utan skäl gör icke konsul Karelius —

— Arbetare utan skäl avskedar konsul Karelius.

Kallsvetten bröt fram på hennes panna. Det var inte lätt, att säga sanningen så här i artikelform. Hon föll framstupa över skrivbordet och grät högt.

Då tittade den ekonomiske experten in genom dörren, vänligt leende. Det gick plötsligt upp för henne att han var en stor man.

Han kunde referera och skriva artiklar.

Förtroendefullt berättade hon historien och han lovade att ställa allting till rätta.

Karlsson fick en ny plats och det kom aldrig något i bladet, och Anna-Greta avstod från den aktiva journalistiken. Men så stor var hennes beundran för mannen som kunde skriva artiklar, och så förvirrade hennes begrepp, att hon gifte sig med honom fastän han ätit upp ett tegelbruk och druckit ur ett vattenfall.

Välj IDUN 1922!

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

MINA LEVNADS MINNEN

AV HELENA NYBLOM.

(Forts.)

Kap. 28.

SILVERBRÖLLOP. — FRANZ NERUDA.

Samma år den 15 september firade vi vårt silverbröllop. Så långt hade man alltså nått i livet. Det var inte så värst många år sedan jag betraktade människor, som firade silverbröllop såsom varande vid livets gräns, urgamla personer, som egentligen redan voro till hälften borta från världen. Och nu fann jag mig själv kommen till samma milstolpe och märkte till min förvåning, att jag icke blott var lika levande och arbetsduktig som förut, utan att jag snarare tänkte klarare och arbetade lättare än i min första ungdom och att livet hade fått en helt annan och större betydelse för mig, än det hade på den tiden, då man gick i sina svävande drömmar och då ens egen lilla person och allt, som hände den, nog utgjorde det viktigaste i tillvaron.

Jag anser det för en stor lycka att bli gammal. Det vill dock för de flesta lång tid till att uppfatta en liten smula av mening och sammanhanget i detta kombinerade liv och ganska lång tid, innan det verkligen går upp för en, att tillvaron innebär ett oerhört ansvar och inte blott är ett förlusteställe, där envar skall söka att få det så bra som möjligt. Det är bestämt en stor hjälp, när man inte längre väcker någon slags uppmärksamhet. Då först får man god tid att lägga märke till de andra. När man har uppgett sina egna angelägenheter, får man så god plats för att deltaga i andras glädje och sorger — i synnerhet de senare, som ju oftare förekomma. Dessutom förefaller det mig, som om utsikten blir allt vidare, ju högre man kommer upp i åren. Det är, som om man steg upp på ett högt berg och såg ut över världen. Man får då alla planer i riktiga proportioner, och det mesta förefaller en så förunderligt smått.

Till sin utveckling likna de flesta människor varandra, och alla skola vi genom lidanden och missträknningar, genom hårda och bittra tider. Ju mera man har väntat av människor, desto smärtsammare är det att lära känna verkligheten. Först när alla ens vackra illusioner försvinna, har man tid att bli lugn och glad. Medan mänskligheten jämt är i uppror, orolig, missbelåten och stridande, finns det något, som alltid är det samma: den eviga harmonien, som utstrålar från Gud och kan trösta för alla jordens små sorger.

Då jag firade silverbröllop, var jag ännu inte alls gammal. Tvärtom mycket ung och starkt påverkad av både sorg och glädje.

På kvällen, då många goda vänner voro församlade i vårt hem i Lagerbringska gården på Trädgårdsgatan och mörkret hade brett sig över staden, kom hela »Orfei drängar» tågande in på gården och gav oss en härlig serenad. De började som alltid, när de sjöngo för min man, med Nordraaks musik till Björnsöns ord »Ja, vi elsker dette Landet» och fortsatte därefter att sjunga en hel timme alla de sänger, som vi särskilt höllo av. Med en stor bägare fylld med vin och ett fång fullt av blommor sprang

jag ner på gården för att tacka studenterna. Var och en fick en blomma i knapphållet, och sedan hände det mig ofta, att någon för mig alldeles obekant student hälsade på mig på gatan. Han var troligen en av dem, jag hade räckt en blomma på silverbröllopskvällen; men då det den gången var kolmörkt, kunde jag inte urskilja de olika ansiktena.

På vintern gjorde jag detta år en mycket intressant bekantskap. Det var med Franz Neruda, som då ännu inte var professor och som uppehöll sig i Sverige, innan han gifte sig med sin andra fru.

Han var av böhmiskt ursprung och kom som så många musici från en musikerfamilj. Hans fader hade själv undervisat honom och hans syster Wilhelmina, då de voro barn, och han berättade mycket roligt om deras kringflackande liv, deras enkla levnadssätt och huru musiken sysselsatte dem alla och var deras livs största intresse. Han talade om hur Vilhelmina Neruda redan som ett litet barn på fyra, fem år hade börjat att själv lära sig spela violinen.

En kväll hade fadern kommit hem då barnen voro i säng, då han hörde violinspel från sängkammaren. Han trodde det var hans äldre son — en gosse, som dog vid unga år —, som spelade, och uttalade sin förvåning över de stora framsteg, han hade gjort. Men då han öppnade dörren, såg han lilla Wilhelmina, som stod i sin säng och spelade. Det föreföll som om kännedomen om violinen var henne medfödd, ty inte blott den musikaliska uppfattningen var henne given från det hon var liten, utan också för det tekniska hade hon en underbar lätthet.

Redan som litet barn på sex år höll hon konsert i Wien, vid vilken Jenny Lind medverkade. Hon, liksom Mozart och många andra, bevisa bäst, att det är skillnad mellan genier och underbarn. De senare kunna nog med forcerat arbete drivas upp till en tidig virtuositet, varmed de blända publiken. Men hos genierna är musiken medfödd, så att de, långt innan de nå den vuxna åldern, kunna tolka den på ett mästerligt sätt. Där skall urskilning till för att förstå, vilka barn, som ha denna gudagåva, och vilka som blott äro underbarn.

Franz Neruda hade väl inte Wilhelminas geniala begåvning eller hennes enastående förmåga att behandla instrumentet, men han var en mycket framstående musiker. Självt spelade han utmärkt vioncell och anförde Musikföreningens konserter både i Stockholm och Köpenhamn, mellan vilka två städer han delade sin verksamhet. Som instruktör var han enastående och gav aldrig tappt, förr än han hade fått en komposition att gå så fulländat, som det var möjligt med de medel, som stodo honom till buds. Med den allra största beundran för musikens mästare förenade han stora fordringar på dem, som skulle tolka deras verk, och hans tålmod vid repetitionerna hade ingen gräns. Han blev aldrig häftig eller otålig, men hade en outtröttlig seghet i att upprepa och fila på alla svåra ställen, till dess han fick det att låta så, som han ville, och ingen kunde smussla undan med det minsta fel. Han hörde allt. Därför

blevo också de verk, som blevo uppförda under hans ledning mönsterprestationer, där publiken fick ett sant och samlat begrepp om, vad som bjöds dem. Självt spelade jag en vinter piano för honom. När jag ibland i brev till honom gjorde invändningar mot, att han hade givit mig för svåra läxor, svarade han blott: »Jag vil at De skal spille det,» — og man lød genast. Hans anmärkningar under lektionerna voro så klara och träffande och öppnade snabbt ens öron, för vad man förut inte hade lagt märke till. Jag kommer ihåg, då jag inövade Bachs kromatiska fantasi för honom, att han sade: »Jag vil tale med Dem om den, saa at De aldrig glemmer, hvad jeg har sagt.»

Och jag glömmet det aldrig.

Franz Neruda var icke vacker. Man kunde snarare kalla honom ful. Han var rätt lång, och gick med tiden litet framåtböjd. Han hade tunt hår, hög ansiktsfärg och litet utstående ögon. Men han besatt en märkvärdig charm och fängslade alla, för vilka han intresserade sig: En annan musiker yttrade en gång om honom: »Det är mig rent ofattligt, varför alla damer äro så förtjusta i Neruda. Han är ju egentligen full!» Liksom om yttre skönhet skulle vara det avgörande för det intryck, människor göra! En av hans mest tilltalande egenskaper var hans humor. Han hade stor förmåga att uppfatta allt, som var roligt eller löjligt, och var outtömlig på komiska historier, som han omtalade med sitt lilla skälmaktiga leende och med en stilla, sympatisk röst. Också i hans spel märkte man denna hans speciella uppfattning av det humoristiska, som ju icke är så vanlig hos moderna människor.

Neruda sade en gång därom: »Det er ganske morsomt at iagttage Folk, naar man for eksempel spiller en munter Menuet eller trio af Haydn og tænker, at de skal se fornoiede og oprømte ud, og saa istedetfor ser man dem sidde tankefulde med Haanden under Kinden, og et saa bekymret Udtryk som om de hørte paa en sørgelig eller patetisk Musik.» Neruda älskade fester och glada samkväm. Han tyckte om många ljus, blommor på bordet, rikligt med vin. Och till sina konserter önskade han gärna se alla damer, som deltog i sångkören, klädda i vitt. Man märkte på hela hans lynne, att han var född i ett land närmare södern, ett land, där musiken hör till livet som ett av dess mest oundgängliga element. En gång talade han om, att när på landet i Böhmen en gosse är född, håller fadern en silverslant och en violinstråke framför honom. Om han då griper efter slanten, blir han med tiden en tjuv, men griper han efter stråken, blir han en spelman. Neruda hade tydligen gript efter stråken.

Kap. 29. TYRESÖ.

SOMMAREN 1890 BLEV FÖR MIG mycket ödesdiger. Då upptäckte jag Tyresö.

Fastän vi bodde rätt lantligt i Uppsala, ville man alltid helst bort därifrån på sommaren. Där är så långt till skogen, ingen

NERLIENS

KUNGL. HOVLEVERANTÖR
REGERINGSGATAN 33

Framkallar - Kopierar - Förstorar bäst

K. ANDERSON PRAKTKATALOG
GRATIS OCH FRANKO

HOVJUVELERARE - OPERAHUSET - STOCKHOLM

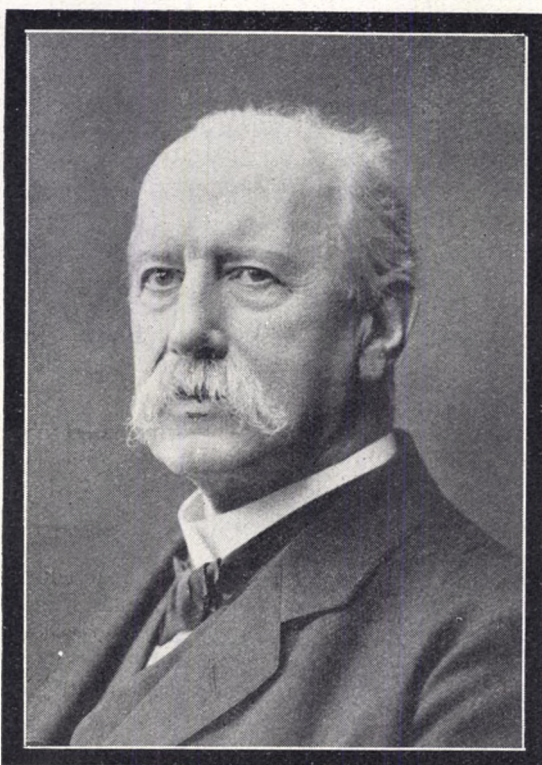
OSCAR MONTELIUS - AV GURLI LINDER

»JA, NOG HAR JAG ARBETE FÖR så lång tid — och mer till», svarade mig Oscar Montelius, då jag en septembrafton för 18 år sedan för Iduns räkning intervjuede honom med anledning av hans 60-årsdag, och, efter den glänsande exposé han givit av sin vetenskap och sitt eget verk, utbrast: »Ja, måtte professorn få leva ännu de fyra decennier som återstå till de 100 åren!» För Oscar Montelius gavs det nämligen aldrig något slutmål för hans forskargärning. Den var som en sådan fjällbestigning där ideligen en ny topp skymtar fram bakom varje uppnådd, och ett otium utan arbete skulle för honom aldrig kunnat bli en ljuv vederkvickelse utan endast en bitter försakelse. I så fall kom Helbud till honom i en god stund, ty ännu stod han rank och klarsynt i sin gärning.

Om Montelius som vetenskapsman ha hans kolleger avlagt mångfaldiga vittnesbörd. Här må i all korthet erinras om vad som förskaffat honom namnet »Den moderna arkeologiens skapare».

Fängslad av en av sina lärares i skolan, lektor Thedenii, undervisning, ägnade han sig efter studentexamen åt naturvetenskapliga studier, samtidigt som han dock tjänstgjorde vid Statens historiska museum. När så arkeologien småningom tagit hela hans håg, tillämpade han på denna samma metod som naturvetenskapen begagnade sig av. Det var tiden för den darwinska utvecklingslärans genombrott, och liksom denna tillämpades på den levande naturen, togs den nu i anspråk även för det mänskliga arbetet, den s. k. typologien. Vad arten är för naturforskaren blir typen för fornforskaren. Liksom man i fråga om naturens alster kan följa den ena artens utveckling ur den andra, kan man uppvisa en alldeles liknande utveckling av det mänskliga arbetets. Men denna metod fordrar av arkeologen ej endast att »beskriva och jämföra fornsakerna», utan han måste även för att kunna visa den ena typens utveckling ur den andra finna det inre sammanhanget typerna emellan. Typologien är det alltså som skiljer den moderna arkeologien från förra tidens.

De undersökningar Montelius, med tillämpande av denna metod, genomfört ha punkt för punkt besvarat den utomordentligt viktiga frågan om de kronologiska förhållandena i den förhistoriska tiden. Fornkunskap är kulturhistoria från de tider från vilka inga skriftliga urkunder finnas

Oscar Montelius.

eller sådana som blott ge namn — t. ex. på kämpande hövdingar — men intet förtälja om det arbete som utfördes för odlingens främjande. Bilden av den kulturutvecklingen får man emellertid genom de i typologisk och kronologisk följd ordnade fornnennena. Man ser hur länk för länk fogats i den kulturens kedja som har sitt fäste i forntidens djup och vars senaste länk smides den dag i dag. Och man betraktar då ej blott med nyfikenhet och löje, utan än mer med beundran och tacksamhet dessa typer, som varit nödvändiga länkar i kulturutvecklingen.

Kunskap om hur många tidsperioder man kan urskilja samt vilka typer som höra till varje period ger den relativa kronologien. Så äro t. ex. de tre huvudperioderna i Skandinavien hednatid: sten-, brons- och järnåldern i sin ordning uppdelade i omkring ett tjugotal underperioder, och man kan numera, när det gäller mera karaktäristiska typer, med säkerhet avgöra vilka som tillhöra början och vilka slutet av en period. För att emellertid få kulturbilden i sin helhet klar, måste man också känna de olika periodernas ålder och omfattning, m. a. o. få den frågan besvarad till vilket århundrade före eller efter Kr. varje typ hör. Uppllysning härom lämnar den absoluta kronologien. Men denna kronologi för en viss period i ett land är ju möjlig att bestämma endast i fall denna period är samtida med en historiskt känd period i ett annat land och i fall de båda länderna då stått i direkt eller indirekt förbindelse med varandra. Det var för den absoluta kronologiens skull som Montelius utsträckte sina forskningar till alla Europas länder och de delar av Orienten som under forntiden stodo i förbindelse med Europa. Och det var på grund av den som han vid sina föreläsningar ofta roade sig med att fråga: Hur gammal tror ni den här pjäsen är? för att få upplysa, att den var samtidigt med t. ex. Moses, kung David, Perikles, 12:te dynastien i Egyptien o. s. v.

På den här angivna grundvalen har Montelius utfört ett jätteverk: genom författarskap i många och stora volymer, genom resor, kongressanförenden, populära föredrag och skrifter och ej minst genom sin verksamhet som den unga arkeologgenerationens lärare och ledare.

Och trots allt detta — aldrig har man väl träffat en så litet arbetstyngd man som Montelius. Ingen kan väl erinra sig honom jäktad eller jämrande sig över att ej hinna med vad han ville eller ödande tiden med gnälligt arbetsprat. Han var strålande arbetsglad och gav städse intryck av att även andligen vara i besittning av Atlaskuldror för att uppbära sin väldiga arbetsuppgift. Han hade alltid, på ett förtjusande lugnt och älskvärt sätt, tid — tid att framlägga rön från sin vetenskap eller förevisa sitt museum även för lekmän, tid för sina vänner, tid att ge glans och brio åt festligt lag, både genom sin innerliga älskvardhet och sin enastående förmåga att underhålla och glädja, ja, man kan säga tid för alla, så snart det vädjades till hans varma hjärta, hans ömsinta människointresse.

Det kan inte finnas en vetenskapsman med större — brist skulle nog mången bland hans kolleger kalla det, på lärdomshögfärd än Montelius; ty den bristen var absolut. De finnas väl på andra områden som kanske äro i lika hög grad framstående, men de äro så förskräckligt förnäma, och täckas de någon gång meddela något ur sin vetenskap, så sker det med en lärd apparat eller med en nedlåtande välvilja som låter en känna vidden av deras lärdom och ens egen okunighet. Ofta fick Montelius, när han demonstrerade ett av sin vetenskaps resultat, till svar: »Ja, det där är ju solklart!» Men den klarheten berodde i väsentlig grad just på hans från all lärdomshögfärd, au pose och nedlåtenhet fria framställning. Det var hans förstående mänsklighet som även här bröt igenom. Jag minnes en gång, när jag berättade för honom att en av mina döttrar och hennes kamrater i första ringen ej hade en idé om den moderna arkeologien och att de funnit de skolbesök de gjort i museet odrägliga. »Låt dem komma ner till mig, så skall jag själv visa dem museet». Och så lät han dessa ungdomar komma ett par timmar i veckan sju gånger å rad. Och nu blev museet minsann inte odrägligt för dem! Flickorna tackade i en liten adress,

(Forts. sid. 1083.)

Plaquette över professor Oscar Montelius. Av Erik Lindberg. Plaquettens fränsida har följande inskription: Femtio års forskarbragder överade årtusenden av mänsklig odling.

Plaquette över professorskan Agda Montelius. Av Tore Strindberg. Plaquettens fränsida har följande inskription: Ur nödens, ur fördomens band upp mot sann mänsklighet.

KLÄNNING BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB • GÖTEBORG

CRÈME DE CHOLEPALMINE
Antiseptiska hudmedel, säljes å apotek, av parfym-, speceri-, sybehörs- och färghandlare, perukmakare m. fl. i tuber å Kr. 1.50 och 80 öre.

" E L D E N Ä R L Ö S ! "

VAD FOLK GÖR OCH BORDE GÖRA, NÄR DET ROPET LJUDER

Kapten Carl G. Borgenstierna, "Brandskydds" ordförande.

EN BEKANT TILL MIG HADE EN jungfru, som nyss kom från landet. Han satte ett brev i handen på henne och bad henne gå ner och lägga det i »den röda lådan nere på gatan». Flickan fann en röd låda och började dra i ett handtag. Stort alarm — det var i brandskåpet hon dragit.

Tyvärr, det är bafa alltför ofta som det på allvar alarmeras i brandskåpet. Man skulle kanske tro, att folk blivit försiktigare med elden liksom med alkoholen och andra farliga ting och att eldsvådornas antal minskats? Tyvärr, eldsvådorna ökas förfärande. Förra året förlorades i medeltal varje vecka en million kr. på eldsvådor, och maj, juni och juli månader i år slå sannolikt fjolårets dystra rekord. Skulle man fördela på var och en av Sveriges inbyggare den brandskadeersättning, som utbetalats av våra försäkringsinstitutioner, så bleve det kr. 2:50 år 1913 per person och — 8 kr. år 1920. Det ser ut, som om folk toge eldsvådor som »ett nödvändigt ont» (åtminstone förr i världen uppfattades det till på köpet nästan som ett folknöje — alla skulle ju ut och titta när något hus brann upp, brann upp kanske med människors välstånd och lycka). Och så är det likväl faktiskt så, att kanske 90 proc. av alla eldsvådor uppkomma genom slarv och okunnighet! Och det sorgligaste är som sagt, att det, att döma av att antalet eldsvådor ökas år för år, tycks bli allt värre med slarvet och okunnigheten. Hur kom-

mer det sig? För det första är det tydligt, att man nu för tiden inte på samma sätt som förr skrämmer barnen för elden. Vi se gång på gång tidningsnotiser: »barnens lek med elden vållade branden», »föräldrarna lämnade barnen ensamma, funno dem åter som förkolnade lik». Vi se de notiserna — men hur många lägga dem på minnet när det gäller uppfostran av de egna barnen? Det ligger kanske därför något i vad den verksamma Svenska Brandskyddsföreningen (som f. ö. gjorde en så utmärkt propaganda för sin sak på Iduns barnavårdsvecka) under sina energiska ledare, ordf. kapten Borgenstierna m. fl., vill ha fram: skolan, som får leda barnen i så mycket annat, som förr hemmen ensamma skötte, bör också i sin undervisning ta upp varsamhet med elden. Brandskyddsföreningen har kommit så långt, att den fått fram ett förslag i den vägen till skolkommittén, och den håller på att samarbeta med scoutrörelsen för att få ett särskilt scoutbrandmärke med instruktion infört.

»Elden är lös!» — det är ett fasansfullt rop, om det ljuder i våra öron en mörk natt — men det är ett rop, som vi kunna få höra vilken natt som helst. Om vi hade det klart för oss, skulle vi kanske, ifall elden verkligen vore över oss, inte bära oss så bakvänt åt som många nu göra. När folk nu skall rädda sina (eller andras) tillhörigheter, händer det, att de kasta kaffepannan genom fönstret (helst då i huvudet på någon brandsoldat) och glömma penningsskrinet. Ett par små historier ur verkligheten: Vid en eldsvåda i Norrköping stod just en kvinna och bakade i fjärde våningen, när elden bröt ut. »Rädda vad ni kan!» ropades det, och kvinnan, som stod med degen i händerna och på sätt och vis i huvudet med, tog förstas degen i armarna och sprang! I Norrköping, vid en teatereldsvåda, var det också som skadespelerskorna, som just sutto i sina klädloger, räddade inte dyrbara kostymer o. dyl. utan — sina hårnålar. Och vid en åskeldsvåda på Lidingsön för en del år sedan kastade folk ut — bläckhornen, när de skulle rädda saker och ting.

Hur skall man då göra, när det blir eld? Släcka den, lyder det första, endast skenbart meningslösa svaret. Ty hur ofta har inte en eldsvåda uppstått på följande sätt (senast var det i Västervikstrakten)?

Kapten Ragnar Götherström, tidskriften Brandskydds huvudredaktör.

Jungfrun vaknar för sent, slår fotogen över veden i spisen, för att där fortare skall bli eld, så tar det eld i hennes kläder (underkläder kanske, mer har hon väl inte hunnit få på sig), förskräckt rusar hon genom rummen; följden: elden sprider sig ohjälpligt, ökad genom luftdraget. Hade hon på förhand varit insatt i tanken på eldfara, skulle hon förstätt hur hon bort göra: kasta sig omkull och rulla sig.

Vad göra människor vidare, när det plötsligt blir eld? Slänga upp fönster och dörrar, inte sant? Raka motsatsen till vad de borde göra: stänga fönster och dörrar. Man skall alltid försöka få så många stängda dörrar som möjligt mellan sig själv och elden, och sedan öppna fönster för att ropa på hjälp.

Redan dessa små antydningar erinra oss kanske om hur litet vi veta om vad vi böra göra, ifall det ropet ljuder: Elden är lös! Och det egendomliga är, att särskilt kvinnorna, hemmets väktare, tyckas vara rätt likgiltiga för tanken på eldfara. Åtminstone påstår Brandskydds ordförande, kapten Borgenstierna, så: han har svårt för att få damerna att sluta sig till denna nyttiga förening, som f. n. har 2,600 medlemmar, men helst vill ha så många som det i Sverige finns vuxna människor, utsatta för eldfara — och det äro vi ju alla. Skola Iduns läsarinna, som vi antaga vara särskilt kloka och förtänksamma damer, inte vederlägga hans omdöme? TH.

T. v.: Från öppnandet av pressens studievecka: redaktör Anders Pers håller hälsningstalet. T. h.: Från eldsvådan i Grand Hotell Haglund i Göteborg.

S J U K V Å R D I H E M M E T

BELYES AV RÖDA KORSET FÖR IDUNS LÄSARE

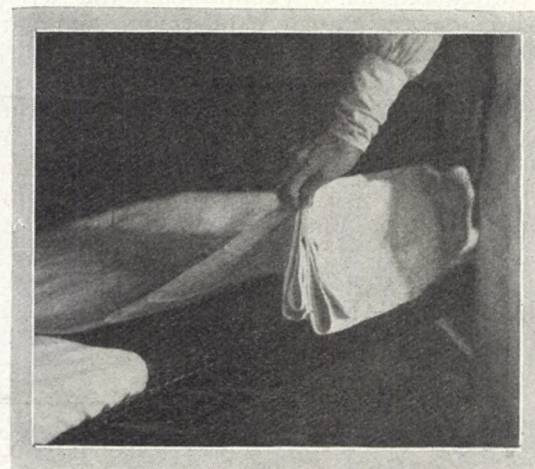
Figur 1. En madrass vändes alltid nedifrån och uppåt.

Figur 2. Lakanets kortsida bindes av dess långsida.

Genom Svenska Röda korsets tillmötesgående har Idun satts i tillfälle att publicera en serie högst instruktiva artiklar, utarbetade av Röda korset, om Sjukvård i hemmet. Här meddelas den första av artiklarna, vilken handlar om bäddning av sjuksäng. Iduns fotograf har under Röda korsets överinseende tagit här återgivna fotografier, som tydligt belysa de olika handgreppen.

cerade på en stol vid fotändan, i den ordning som man kommer att behöva den. Madrassen vändes alltid nedifrån och uppåt, med grepp som fig. 1 visar. Underlakanet fattas samtidigt av båda och utbreddes över madrassen, spännes och fästes först på mitten, sedan vid fotändan och sist vid huvudgärden och alltid så att man binder lakanets kortsida med långsidan (Fig. 2). Skall man använda vaxduksunderlägg (vilket är nödvändigt i de fall där patienten måste använda bäcken) bör detta vara så pass långt att man kan fästa det stadigt och hårt spänt på båda sidorna under madrassen. Sedan gör man i ordning det s. k.

Figur 3. Slutlakanet lägges i breda, jämna veck så att ej bädden skall bli knölig.

DEN VIKTIGASTE MÖBELN I ETT sjukrum är ju givetvis sängen, och man måste därför alltid vid sjukdomsfall i hemmen se till att man får en bädd som på samma gång som den utgör en bekväm viloplats för den sjuke, också ej är alltför svår att hålla i ordning för den, som har sjukvården om hand. En säng med botten av metalltråd är bäst. Över sängbotten skall alltid vara spänt ett tvättbart överdrag, som knytes med band vid sidorna. Sängen bör vara omkring 75 cm. hög, något som ju kan åstadkommas även med låg säng genom att placera träklotsar under sängfötterna. Kan man ha sängen rätt ut från väggen, underlättar detta betydligt såväl vården av den sjuke som bäddningen.

Är man två vid bäddningen får man dels bädden betydligt jämnare och prydligare, dels går det hela mycket raskare. Man står då på var sin sida om sängen och har sängkläderna pla-

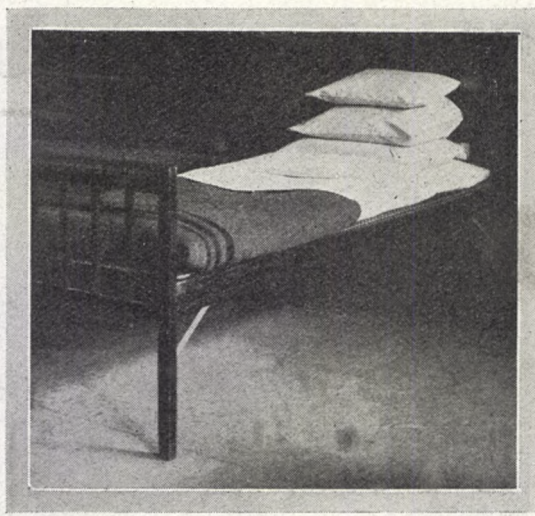
Figur 4. För att ej filten och lakanen skola strama över fötterna lägges ett sparkveck.

Vid skakning av kuddarna (fig. 5) börjar man alltid från hörn till hörn och sedan uppifrån och nedåt, så att kuddvaret är helt utfyllt nedtill, och inga veck kunna uppstå och genera patienten. Helst användes 3 kuddar, alla med örngott, som sedan de äro väl skakade läggas trappstegsformigt, så att man beräknar den första och största kudden i patientens veka liv, den andra under skulderbladen och den minsta under huvudet (Fig. 6).

Figur 5. Kuddarna skakas först från hörn till hörn sedan uppifrån och ned.

"slutlakanet" på så sätt, att man viker av ett vanligt lakan på mitten längs efter och med vikta sidan uppåt placerar det slätt över vaxduken, som det helt skall täcka. Så fäster man lakanet stadigt på ena sidan och stoppar det överflödiga, lagt i jämna, breda veck, under madrassen på motsatta sidan för att på så sätt vid behov kunna föra fram detsamma under patienten och göra bädden sval och jämn. (Fig. 3.) På en gång lägger man sedan på överlakanet och täcke eller filten, fäster dem först vid fotändan på förutnämnt sätt och lägger så ett s. k. "sparkveck" (fig. 4) för att intet onödigt tryck skall kännas över fötterna. Filten vikes upptill och lakanet föres in under vecket för att vid behov kunna läggas upp över axlarna.

Figur 6. Så här ser en väl bäddad sjuksäng ut.

FÅFÄNGANS MARKNAD — AV DEN INBITNE

JAG HAR VERKLIGEN, MÅ HERRSKAPET tro, lagt manken till för att söka begripa det nuvarande tidsläget. Vadan kommer det sig, att en människa — med undantag av de lyckliga, som lagen förbjuder att arbeta mer än åtta timmar — vadan kommer det sig, att jag måste arbeta tredubbelt för att få det att gå ihop? Och ändå kan jag inte köpa de böcker jag vill ha, för att inte tala om, att jag aldrig hinner läsa dem, även om jag lyckas lura mitt samvete till ett så obotligt lättsinne som att tänka på andlig spis. Varför är allt en trasa?

Ja, det är besynnerligt, att svaren på en så enkel fråga äro så mångfaldiga. Den högre vetenskap, som heter nationalekonomi, säger, att kristiden beror på något, som heter inflation. Riksbanken har släppt ut för många sedlar, därför är allting så dyrt. Min vedbärare är av alldeles motsatt åsikt. Han anser, att vi ha för litet sedlar att röra oss med. Därför stiger nubben, som dock aldrig kan bli för dyr, tilllägger han filosofiskt. Ententen skyllar på centralmakterna, och centralmakterna skylla på ententen. Madam Andersson, som går till och från — mest från — påstår, att allsammans är regeringens fel, som inte »sosseliserade» diversehandeln, när såpan var så dyr. Vad skall man tro? Kanske på det lilla barnet, som kom direkt från sagan om kejsarens nya kläder och viskade i mitt öra: »Fajbjoj glömmet, att vi haft ett världskrig.»

Nåja, låt gå för världskrig då, men skulden, skulden! Varför skall domen gå över oss, som inte voro med? Min själ

sjönk djupt i grämselsens elände, och jag gick ut i köket och betraktade en kopparkastrull alldeles som den berömde skomakaren från Görlitz, Jakob Böhme, vilken efter en liknande självbespeglning slängde prylen och lästen i väggen och vart en stor filosof. En uppenbarelse, bara en liten uppenbarelse!

Och uppenbarelsen kom, men inte från kopparkitteln, utan från en gammal begravningsbok, förvarad i Katarina församlings kyrkoarkiv. Begravningsböcker äro i allmänhet inga roliga böcker annat än för släktforskare. Sida upp och sida ned radas gravsedlarna upp, och man läser utan mycket intresse om okända människor, som dött och äro jordade och glömda för århundraden sedan. Sällan lysas bladen upp av någon marginalanteckning om någon märkligare händelse. Men det händer dock någon gång, och se här vad jag fann antecknat den 6 april 1697. Det ter sig ordgrannt återgivet sålunda:

»På tredie dag Påsk, i högmässan, gjordes tacksägelse för vår fordom allernådigste och högst sal. Konung Carl XI i Sverige dhen stoore monarch och fromme christel. Landsens milde fader, och på samma tijdh war en ganska stoor högfärdh uptagen med qvinno könet i Landet, owanlig hufwud bonat och långa tuffssar i hufwudet, så att en ganska dyr tijdh i 3 eller 4 åhr war; en tunna Rog kostade tå 28 Dr och en tunna malt 20 Dr och fanns knafft. Gudh förlåthe oss synderna och afwende synda straffet ifrån vårt k. fädernesland för Jesu Christij skull.»

Jag stod som bländad efter läsningen.

Här var då sannerligen en uppenbarelse. Ha inte vi också haft dyrtid i tre eller fyra år med höga råg- och maltpriser och ganska »knafft» om allting? Och äro inte våra kvinnor högfärdigare och fåfångare än någonsin med ovanliga huvudbonader och långa tofsar i huvudet? Ett syndastraff sålunda, käre läsare, för vår fåfängas skull.

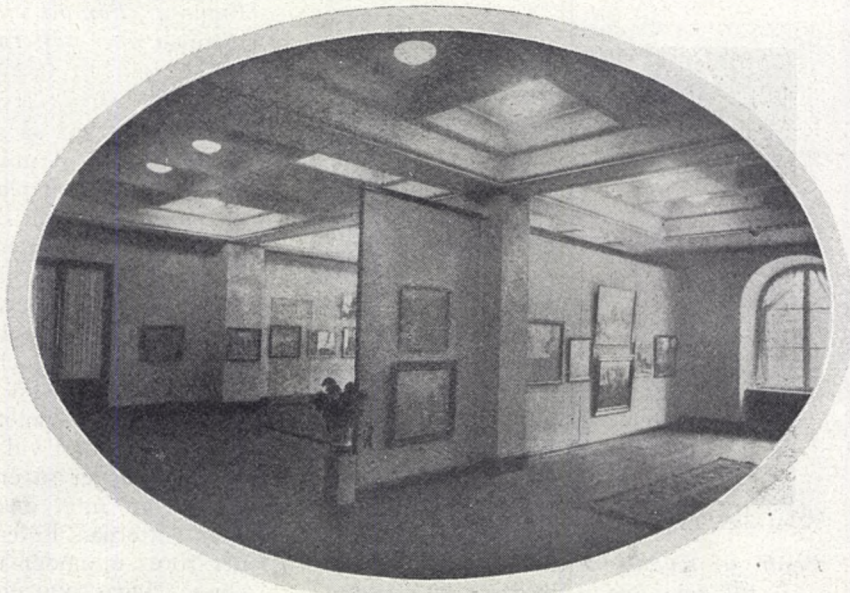
Medan jag stod där i mina drömmar hörde jag en skarp signal och ett bryskt utslungat »se upp där!» En motorcykel med sidvagn bromsade häftigt, svängde förbi mig och rusade vidare. Men jag hann se tillräckligt. I sadeln och med armarna utbredda utåt styrstängens satt en dam i läderjacka, skinnkarpus, skinnbyxor och lindade ben. Har ni sett en groda klättra upp för en sten, glida ned igen och göra om försöket? Där har ni bilden av den sköna mankvinnan vid ratten! I sidvagnen satt en kvinnoman: skärprock, åtdragen om midjan med sköldpaddspanne, nedkammad lugg och armband, en produkt av darde-lism och utebliven aga.

Nu ser jag allt så klart. Vi äro under domen för vår fåfänglighets skull. Men när Karl XII:s folk fick nödår för de underliga damhattarnas och för några fåfängliga tofsars skull, vad hava icke vi att förbida? Jag finner det nästan mera av nöden påkallat, att vi be om att få bli förskonade från skräcksynerna på gatan än att vi hoppas för mycket av en konferens i Washington. Det är en röst, som talar från de gulnade bladen av en mer än tvåhundraårig kyrkbok — från en tid, som var vida frommare än vår. Jag betraktar fyndet som ett jättecken.

KONST OCH FEST

Konstnärerna ha det icke lätt just nu, under den allmänna ekonomiska depressionen. De ha emellertid tagit i med friska tag. Konstnärsfesten i Liljevalchs konsthall den 5 nov. till förmån för konstnärerna blev mycket lyckad. Också hade målarnas fantasi och duktighet gjort något utmärkt av lokalerna. På bilderna t. v. se vi några av de unga målarna i färd med att dekorera väggar och golv. Nederst t. v. är det Ossian Elgström som inreder »krogen».

Glädjande för målarna är det ju också, att en ny konstsalong öppnats i dagarna. Den har inretts i Nordiska Kompaniets gravyrhall. Bilden nertill t. h. visar en interiör av salongen, bilden upptill t. h. en av de vid invigningen utställda tavlorna, Ernst Küsels »tackan ledes hem».

EN TREVLIG FLICKKLÄNNING

OVAN AVBILDADE lilla trevliga och lätt åstadkomna yllekäddning är stickad med vanlig rät stickning fram och åter. Arbetet är ett av de allra angenämaste och lättvindigaste som man kan få i sina händer, i det att varken ögon eller nerver ansträngas, samtidigt som det färdigt blir en mycket varm och välkommen present för en närstående liten flicka eller ett annat känt eller okänt barn.

Modellen till den kläd-samma dräkten var stickad av något engelskt mjukt och därtill ganska grovt och fyllande garn, ej oliskt det nu så vanliga jumpersgarnet, fastän något fastare än detta. Undertecknad har med framgång använt dubbelt s. k. gobelngarn — rester sedan före kriget — men har även sett en dam sticka samma klädning med vanligt hamburgergarn, varvid hon dock ifrån början ökade det nedan uppgivna maskantalet med 32 maskor. En annan idé sågs nyligen för en liknande klädning, i det att till grovt, gråbrunt strumpgarn lades en ände bjärtgrönt vävgarn i ylle. — Huru man nu än finner sig till rätta vis à vis garnförhållandena, så lämnas här nedan arbetsbeskrivningen.

På långa stål- eller ej allt för grova benstickor upplägges 108 maskor, varvid man lägger upp maskorna med dubbelt garn för att få kanten stadigare. Sedan stickar man 4 varv med räta maskor (r. m.)

fram och tillbaka, och väljer då en mot klädningen kontrasterande färg, låt oss säga klargrön om klädningen är tänkt brun. Sedan knytes det bruna garnet vid och man stickar med detta ett stycke omkr. 5 m. brett, varefter det gröna garnet knytes till och man stickar ett stycke med detta också 5 cm. brett. Sedan stickas ett långt stycke fram och åter med det bruna garnet tills arbetet har en längd av omkr. 48—50 cm., ifrån nedersta kanten räknat. Nu utökas vid varje sida 5 maskor vid varje varv, tills man har fått 30 extra maskor på varje sida, utgörande början till ärmarna. Därefter stickas fram och åter tills ärmarna hunnit bli omkr. 8—9 cm. breda från kanten beräknat. —

Halsringningen: Först stickas 66 maskor, varefter man släpper det bruna garnet och lägger intill det gröna samt stickar 36 maskor. Det gröna garnet släppes och änden från ett nytt nystan brunt garn lägges intill, varefter resten av maskorna (66 st.) stickas. Så vändes och* 66 maskor stickas med brunt garn, som sedan får hänga, medan 36 maskor stickas med grönt garn, varefter maskorna på stickan stickas ut med brunt garn. På detta sätt upprepas från* tills man fått det gröna i bredd av $2\frac{1}{2}$ —3 cm. Så stickas 66 maskor, det bruna garnet släppes och med grönt stickas 8 maskor, varefter de alla trädas på en stor säkerhetsnål. 20 m. avmaskas (detta bildar övre kanten av halsringningen); *8 maskor stickas, varefter med brunt garn de återstående maskorna stickas. Så vändes arbetet, och alla maskorna stickas utom de sista 8, vilka stickas med grönt garn. Arbetet vändes och nu upprepas från* tills man stickat ett stycke i längd av 12—13 cm. (axelstycke samt del av ärm), varefter alla maskorna samlas på en annan säkerhetsnål. Sedan trädas andra sidans maskor på stickan, varefter denna sida stickas likt den första.

När andra sidan av framstycket (axelstycket) är

färdigt, stickas 66 m., varefter stickas 8 m. med grönt garn. 26 m. läggs upp med grönt garn för nackringningen. Därefter trädas maskorna på säkerhetsnålen upp på stickan och alla m. stickas ut. *Nu stickas 66 m., sedan kommer 42 m. med grönt garn och så 66 m. med brunt garn. Från* upprepas stickningen tills det gröna vid nackringningen är av $2\frac{1}{2}$ —3 cm:s bredd. Det gröna garnet avklippes, och med brunt garn stickas fram och åter tills nedre kanten av ärmarna är omkr. 25 cm. vid, då 5 m. på varje arm avmaskas gradvis nedifrån varv efter varv. Bakstycket fädigstickas så det får samma längd som framstycket, och iakttagas att de gröna bårderna stickas så att de passa emot dem på framstycket. Sista varvet avmaskas med dubbelt garn. — Maskorna nedtill ärmerna plockas upp på en sticka och sedan stickas med grönt garn (r. m. fram och åter tills man får en omkr. 3 cm. bred bård, vars sista varv avmaskas på vanligt sätt. Kring halsringningen virkas fasta maskor ganska hårt och tätt intill varandra så det blir litet "håll" och stadga. Arbetet prässas lätt mellan fuktiga handdukar, och sidor och armar hopsys. — På avbildningen sammanhålls klädningen med en kordong med pom-poms i ändarne, men det är nästan vackrare med ett smalt läderskärp i stället.

Storlek för här ovan beskrivna klädning är beräknad för en ung dam på 6—7 vårar. Det faller av sig själv att klädningen kan efter behag och med lätthet minskas eller förstoras, liksom även ärmarna kunna göras längre. PENELOPE.

Husmödrar!

Besök demonstrationerna i Iduns provkök tisdagar kl. 11,30—2,30.

APPLIKATION PÅ BARNKLÄDER

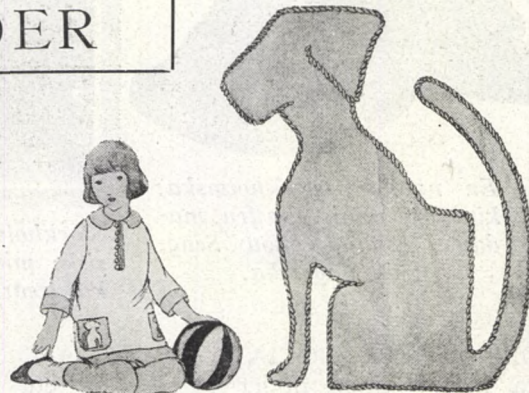
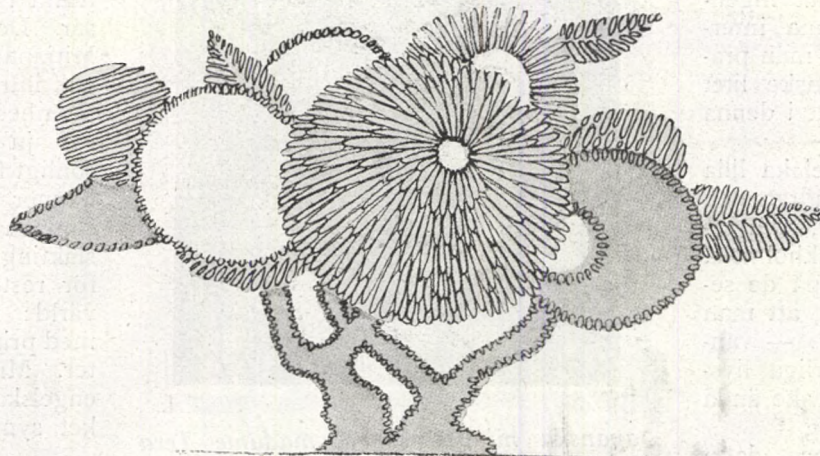
"DET SENASTE" ÄR ATT KLIPPA UT djurkonturer och applicera på barnkläder, helst t. ex. på en ficka, som den bruna valpen här längst till höger på en ljusbrun lekblus för en tre- fyraåring. Idén är lustig och den har på samma gång till ändamål att lätt skapa en färgvalör på kläderna — utan för mycket knäp med broderier.

Vill man däremot brodera, vilket höjer en klänning till en högre klass, en gå-bort-standard, är bu-

ketten här nedan just som vad behövs. Man utesluter de stjälkar, som resa sig över fickan och tar med endast blommorna, som vi se använda på besparingen på klänningen till höger. Till vänster se vi hela arrangemanget: ett par fickor och buketten broderad på klänningen i direkt fortsättning, som ett träd i sin kruka. Förklädet är av oblekt domestik, langetterat i grönt. Blommorna skola vara granna, purpur, gult, cerise och blått. Den lilla klänningen med besparingen återigen är gjord av blekviolett linne.

Som vi se är buketten delvis sydd i grov och raskt gjord applikation, med mittblomman och ett par blad sydda i schattér- och Delsbosöm. Om icke mödrarna precis ha tid med dylik, mycket trevlig lyx, är idén ett fynd för dem som vilja ge mödrars barn presenter, för alla unga mostrar och fastrar nu till jul. FRU GROOBELAAR.

Här ha vi hela arrangemanget: buketten, som avbildas i mitten här nedan, har broderats över fickan, "som ett träd i sin kruka". Blommorna äro broderade i glada färger.

På denna klänning har även buketten i mitten broderats, men utan stjälkarna.

ÄVEN DIPLOMATERNA FÖRÄNDRAS

»DEN LEENDE VÄRLDEN» HAR FÅTT EN ALLVARLIGARE PRÄGEL

En nybliven stockholmska: kinesiske ministerns fru, madame Schang Tsou Seng, född ungerska.

Den nye kinesiske ministern i Stockholm, monsieur Schang Tsou Seng.

Stockholms yngste kines: kinesiske ministerns och hans makas tredrige pigge lille son Toto.

Persiens nyutnämnde minister i Stockholm, excellensen Mirza Abdal Ghassaer Khan Emadol Molk vid det tillfälle då han introducerades hos konung Gustaf.

Persiske ministerns fru, madame Abdal Ghassaer Khan Emadol Molk.

Foto Axel Rahm.

DET FINNS SOCIALA VÄRLDAR, vilka liksom ligga under glansen av ett ständigt leende — ett leende, under vilket det väl i alla fall gömmer sig de sorger, lidelser, besvikelser, som inga konster kunna avlägsna. Skådespelerskan måste le, även när hon avundas, lindanserskan skall le inför misslyckandet och döden, diplomaten ler... Sigurd Ibsen, som ju själv på sin tid var diplomat, har lämnat en lika rolig som elak beskrivning på hur det går till i den diplomatiska världen. Man har absolut ingenting allvarligt att tala om i denna internationella salongsvärld, säger han, man pratar om utnämningar, karriär, kanske litet erotiskt skvaller. Och så går livet i denna värld: man äter, pratar — ler...

Sedan Sigurd Ibsen skrev sin elaka lilla historia, ha emellertid tiderna förändrats och diplomaterna med dem. Personer, som oftare varit samman med den stockholmska diplomatvärlden, berättar, att där på de senare åren kommit helt nya inslag, att man nu där träffar »vanliga människor» — vanliga i så måtto, att de ha allvarliga livsintressen som vi alla, ovanliga kanske ändå genom sin älskvärdhet och bildning.

Den där de gamla diplomaternas glatta

Japanska ministerns fru, madame Tera Hata, som varit stockholmsbo i ett års tid.

yta, som dolde allt och intet (intet därför att där ingenting var bakom) — inte finner man dem t. ex. hos de diplomatiska representanterna för den nya tyska staten, berättar de damer, som känna dem. Fru Nadolny t. ex., den tyske ministerns fru, är en älsklig, fint bildad husmor, och hennes man verkar mest som en allvarlig akademiker. Den nye tjeckoslovakiske ministern Radimsky är likaså en sådan där fin, kultiverad personlighet av det slaget, man kan träffa i alla länders bästa akademiska kretsar. Den nyligen avlidne spanske ministern Mitjana, gift med en svenska, var också en intressant personlighet med stor beläsenhet. Förra norske ministern Hagerup var ju också en ovanligt lärd och personligt fin man, och danske ministern Zahle känner ju en icke ringa del av Stockholm som en kvick och behaglig man. En nära släkting till vår avlidna kronprinsessa hör för resten också till Stockholms diplomatvärld: mrs Ramsay, vars sväger är gift med prinsessan Patricia, kronprinsessans syster. Mrs Ramsay är en stor skönhet i den engelska aristokratiska genren och en mycket sympatisk dam.

(Forts. sid. 1083.)

KRING GUSTAF FREDRIKSON

ETT OCH ANNAT OM DEN BORTGÅNGNE SKÅDESPELAREN

Gustaf Fredrikson i 80-årsåldern.

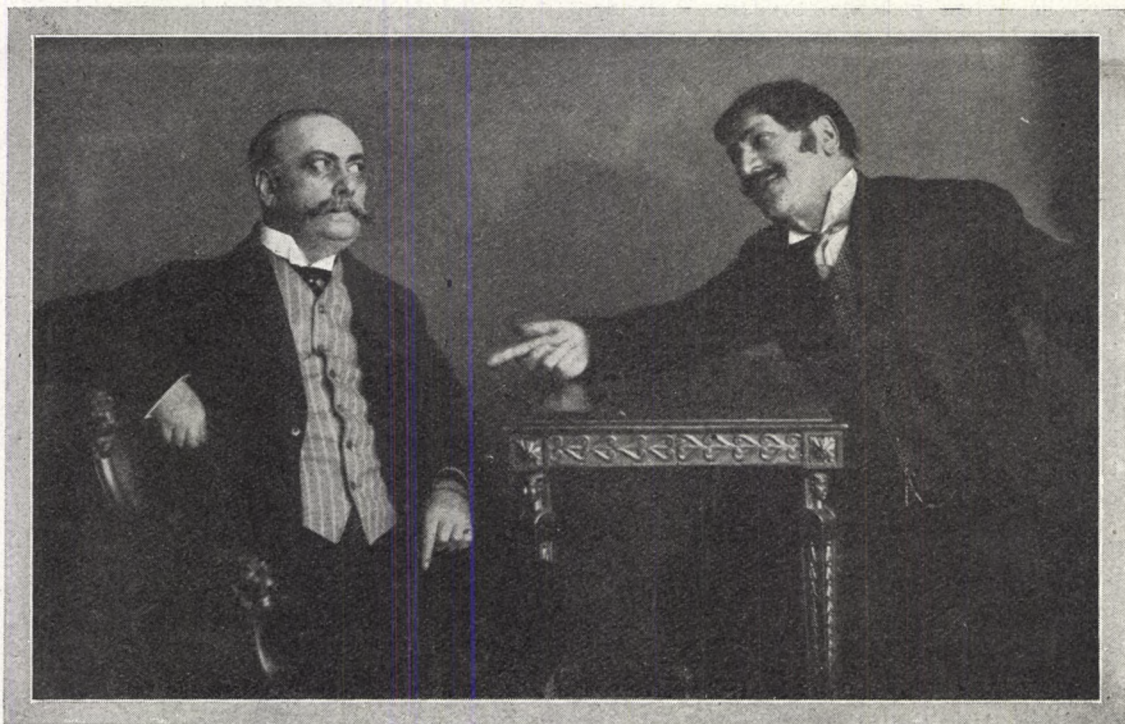
Gustaf Fredrikson när han debuterade som skådespelare.

Gustaf Fredrikson i Marstrand sommaren 1921.

Gustaf Fredrikson i "Livets maskerad". Konstnären utförde denna roll vid 75 års ålder för sista gången i egenskap av chef för Dramatiska teatern vid Kungsträdgården den 14 juni 1907.

Emil Hillberg och Gustaf Fredrikson i K. Michaelsons komedi "Ett ungharlshem".

NÄR EN MAN AV GUSTAF FREDRIKSONS ålder går bort, brukar det i dödsrunan heta, att han gick hädan "mätt av år". Men detta kan *ej* sägas om den nu från livscenen försvunne skådespelareveteranen och riddersmannen. Tvärtom var Fredrikson så föga "mätt av år", att han trots sina 89 somrar alltjämt var fylld av en okuvlig vilja till livet. Hans gamla husföreståndarinna Hanna, som i bortåt 30 år tjänat hos honom, vet att berätta, att det var först under de sista dagarna av hans månadslånga sjukdom som han själv kom till föreställningen, att hans livslåga var utbrunnen. Han hade ju så sent som i fjol gått igenom en lunginflammation av samma slag, som den han nu ådragit sig, så

att han menade, att för honom förelåg ingen fara.

Och det är karaktäristiskt att när den, som skriver dessa rader, senast råkade honom — för några veckor sedan — på hans vanliga promenad Fredsgatan fram, så voro hans avskedsord — sedan han talat om sin sommarvistelse hos vännen-teaterdirektören Hjalmar Selander och sitt vanliga uppehåll i Lysekil — följande:

— Du kommer väl med på en liten middag, som jag om ett par veckor skall ha hemma hos mig. Det är bara skada, att flickorna Hilda (Borgström) och Tyra (Zanderholm) för närvarande ligga inne i repertoaren, men vi ska hoppas, att de bli lediga till dess.

Det är inte precis en man, som känner sig "mätt av år", som talar på det sättet.

Hemligheten med Fredriksons eviga ungdomlighet var helt enkelt den, att han städse själv kände sig ung bland de unga, att han behöll sitt hjärta varmt och såg det goda hos sina medmänniskor.

*

Hemma hos Gustaf Fredrikson . . .

Det var glädje och förfining, hjärtlighet och muntert glam. I detta hem fyllt av minnen från hans långa konstnärslänga, där varje liten sak ägde sin historia, kunde han samla sina vänner till fester, som de, vilka voro med om desamma, aldrig skola glömma. Väggar i den gamla vackra våningen vid Östermalmstorg voro smyckade av tavlor och konstverk. Porträtt av Breda, dukar av Martin, Laurens, Hillerström, Duncker och Pelle Ekström. För att nu inte tala om de många Fahlcrantzar, som han fått i arv av sin mors syster, som var gift med landskapsmålaren C. J. Fahlcrantz.

På bordet fullt av porträtt av en mängd kungliga personer — han hade ju stått i särskilt nära vänskapligt förhållande till Carl XV och Oscar II — samt av utländska och svenska sceniska koryfärer. Och först och främst "den märkligaste bok jag äger", det minnesalbum, på vars första sida femtonde Carl tecknat sitt namn och där allt, vad Sverige och grannländerna under de senaste generationerna ägt av celebriteter inom teater, konst och litteratur skrivit sentenser.

Och i denna våning samlade han alla sina äldre och yngre vänner. Den gamle majoren med de livliga gesterna, bröderna Selander, doktorn Edvard och översten Nils, greve Carl Evert Taube, Oscar Bäckström — hans intimaste vän under de senaste åren — jämte en hel rad av yngre skådespelare, skaldar, samt en och annan tidningsman. Vidare diplomater som danske ministern Herluf Zahle och af-färsmän som hans gamle vän generalkonsuln och hovjuveleraren. Av damer såg man hans trofasta kamrat och vän Hilda Borgström, fru Oscar Bäckström, hovsångerskan grevinnan Mathilda Taube, f. Grabow — såväl hon som hennes bror konstnären Carl Grabow hörde till hans intimaste vänner — vidare fru Tyra Zanderholm samt Karin Molander, som han ännu vid 87 års ålder spelat emot på Intima teatern. Till det närmare umgänget hörde också direktör och fru Gustaf Collijn, Daniel och Anna Fallström, hans vän och läkare Berndt Hadar Santesson, regissören Einar Fröberg, bankiren och fru Gösta Kyhlberger m. fl.

Och bland dessa rörde sig värden själv glad och elegant, pigg som en nötkärna med de vänliga ögonen lysande av ésprit och varje ögonblick färdig att låta ett gnistrande *bon mot* eller en uddigt tillspetsad replik glida över läpparna med det smått sarkastiska leendet.

Jag minns en gång, då Hilda Borgström försökte göra honom svarslös.

— Nu har du, snälla Gustaf, yttrade vår förnämsta *disease*, i nära trettio år gått omkring och komprometterat mig. Tycker du inte, att det snart är på tiden, att vi ta och eklatera vår förlovning?

— Åh nej, genmålde Fredrikson ögonblickligen, tänk på, snälla Hilda, att vi ännu ha en hel del år på oss . . .

Eller när han med skalken i ögat berättade om en liten episod, som inträffade, när han, Tekla Åhlander och Oscar Bäckström en gång under en resa i Tyskland skulle knoga upp för höjden vid Wartburg. Dagen var varm, solen brände och Fredrikson, artig som vanligt, hade bjudit fröken Åhlander armen,

medan Bäckström, pustande i hettan kom stretande efter.

— Är det inte litet svårt för en man med er korpulens att komma uppför den här backen i en sådan värme, tillfrågades Bäckström av en mötande, deltagande tysk.

— Åh, nej, jag klarar mig nog, men det är värre för *mina stackars föräldrar, som gå därframme*, svarade Bäckström och pekade på Fredrikson och fröken Åhlander.

Men allra roligast var det, när Fredrikson inför sina gäster reciterade någon fransk eller svensk dikt. Det var en fröjd att lyssna till denna klara, utomordentliga diktning, till denna föredragets utmejslade förnämna konst, vari han var mästaren och där ännu ingen i vårt land nått upp till honom.

Det var en njutning, en högtid.

Och bland alla de glada och vackra hägkomster — nu med ett stänk av vemod över sig — som jag äger från det vackra Fredriksonska hemmet, skall först och främst stå minnet av värden själv, den svenska scenens förste aristokrat och gentleman, mannen med den eleganta hållningen och det ridderliga sinnelaget, samt den själfulla, finslipade konst, varmed han gav liv åt det talade ordet.

*

Jag har en annan hägkomst — också den med ett sus av vemod över sig.

Det var närmare bestämt den 14 juni 1907, den sista gången Fredrikson spelade på gamla Dramaten vid Kungsträdgården. En salong fullsatt från golv till tak av en festklädd publik, bland vilken syntes allt vad Stockholm den tiden ägde av societet, litteratur och konst. Som avskedsföreställning gav man Fuldas "Livets maskerad", i vilken Fredrikson spelade Max von Wittinghoffs roll.

Det låg en säregen stämning över publiken denna afton, då gamla Dramaten för sista gången hölls öppen. Stockholmare hade lärt sig hålla av denna scen med dess gamla stolta traditioner. Almlöfs scen, Elise Hvassers, Svante Hedins, Ellen Hartmans och först och sist Gustaf Fredriksons, där han firat sitt livs största konstnärliga triumfer.

Scen efter scen, akt efter akt steg stämningen. Det regnade blommor, man grät och viftade med näsdukarna. Inte minst rörd var Fredrikson själv och jag minns, huru jag un-

Stockholms nya gatuskulptur, Eldhs fontän, som avtäcktes den 6 nov.

der en mellanakt träffade honom uppe i den gamla minnesrika artistfoyeren och huru hans ögon stodo fulla av tårar.

Kulmen nåddes när efter sista akten ridån åter gick upp och på den till ett orangeri förvandlade scenen Fredrikson trädde fram omgiven av teaterns artister och arbetarpersonal. Och i mina öron ringa ännu efter så många år August Lindbergs förnämna avskedsord till den avhållne chefen och kamraten, de vackrare ord en vän kan säga till en vän:

— Många hedersbevisningar, yttrade August Lindberg med tårar i ögonen, och många epitet har man under ditt liv givit dig, Gustaf Fredrikson. Man har kallat dig den elegante, den store, den väl talande, den ungdomlige, den odödlige . . . Jag vill i afton lägga ännu ett epitet till dessa många. Jag vill kalla dig Gustaf Fredrikson *den gode*, ty så älska vi, dina kamrater, att minnas dig. Det är ett svårt förtjänt epitet, ty man måste tjäna ärligt för att vinna det . . .

Intet öga på scenen eller i salongen var torrt, när Lindberg yttrade dessa ord.

För mången blev säkerligen denna afton — åtminstone blev den så för mig — ett av livets starkaste teaterminnen.

*

Men bilderna skifta.

Jag minns en solskensdag nere vid den skånska kusten med glitter över blå vågor och vita sandrevlar vid det vindomsusade Falsterbo.

Vi skrevo den 31 juli 1912 och vi hade på Falsterbo badhotell samlats ett muntert sällskap, som kommit med nattåget från Stockholm. Ty det gällde att fira "Frippes" 80-åriga födelsedag. Han hade för några dagar slagit sig ned på badhotellet innan han begav sig till Selanders "Sjötorp" utanför Landskrona för vidare befordran till sitt kära Lysekil.

Där funnos Oscar och Mia Bäckström och Einar Fröberg och hans fru och Carl Evert Taube och Gösta Kyhlberger och Jean Jahns-son och många flera av hans närmare vänner. Och mitt bland alla blommorna och hedersgåvorna och telegrammen, som belastade middagsbordet steg Oscar Bäckström upp och höll ett tal, som blänkte av gott humör och goda, vänliga tankar.

Jag minns ännu, huru han började med ett citat av Svante Hedin, som en gång lär ha yttrat: "Frippe är den märkvärdigaste jäkel, som någonsin blivit uppfunnen". Och huru han sedan på sitt hjärtliga sätt fortsatte:

"Det är ditt varma hjärta, som gör det så lätt för dig att förvärva nya och behålla gamla vänner. Att vara ungdomlig är i och för sig ingenting vördnadsvärt, om ej de egenskaper finnas, som man älskar se förenade med ålderdomen. Jag känner ingen, som åldrats så vackert som du. För varje år jag känt dig, har du blivit finare, rikare och besjälad av oändligt överseende med dina medmänniskors fel och svagheter."

Spänstigt och hurtigt med skälmen i blicken svarade Fredrikson, och när han efter middagen trädde ut på terrassen kommer jag ännu i häg, huru en ung dam, som begivit sig till väders med en av Sveriges förste militärflygare, lät ett regn av blommor dala ned över åttaåringens högburna hjässa — en vacker och egendomlig syn.

Och nu är han borta, konstnären och världsmannen, den värdefulla länken mellan en gången tids store och oss, honom, hos vilken dock det största och förnämligaste satt till vänster i bröstet:

I hans varma hjärta, hans trofasthet och brinnande kärlek till den konst, åt vilken han vigt sitt långa liv.

HERM. SELDENER.

Stekt rödspotta

blir sprödest och får den vackraste färgen då den stekes i

SVEA COCOSSMÖR

STEINWAY & SONS

STORT LÅGER I ENSAMAGENTUREN:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSÖATAN 39

A.-B. Biblioteksbokhandeln

Den som slutar att läsa

avlägsnar sig frivilligt från sammanhanget med sin tids kultur. Den som väljer på måfå eller lägre litteratur bereder sig själv en missräkning och bidrar att sänka den litterära nivån.

Vi stå nu till tjänst med råd för alla slags bokinköp.

För råd angående skönlitteraturen, svensk och utländsk ha vi lyckats förvärva bistånd av författarinnorna

Marika Stjernstedt
och
Elin Wägner

Order till och förfrågningar från landsorten expedieras omgående.

Specialité: Program för läsecirklar.

A.-B. Biblioteksbokhandeln
12 Biblioteks-
gatan 12.
STOCKHOLM C.

Gehörsövningar

ALMA KARLSON.

P. A. Norstedt & Söners förlag.

Pris 60 öre.

Vägledning vid barnundervisning i hem och skola. Sid. 10-12 för vuxnas självstudium.

Säker hjälp för dem, som ej ha medfött gehör.

Billiga o. bra äro Sveriges Urmakares A.-B:s äkta **VIKING-PASTILLER** **Väckarur**

Förnicklat fodral med mässingsboten. Stort mässingsverk. Kraftig väckning. Säljas under garanti av alla **Urmakare.**

PARAMINT
PASTILLER

FÖRORDAS AV LÄKARE.

vid sjukdomar i munhåla och svalg. Effektivt skydd mot smitta vid epidemier.

SÄLJAS ÖVERALLT
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM

Smultron under snön. Skördade i november månad. Foto Redaktör Ewald, Alingsås.

ÄVEN DIPLOMATERNA FÖRÄNDRAS.

(Forts. fr. sid. 1080.)

Den där gammaldags diplomaten med ty åtföljande dam, som har den stämpel vi nyss talte om: det ständiga leendet som ingenting säger och ingenting av vikt har att dölja — finns inte han mer? Ah jo, men det är kanske mest de unga längre ner på legationsskalan och från diverse mer avlägsna länder, som representera honom. Ty naturligtvis finns där dessa unga heerrar, som mest tänka på att roa sig, och dessa unga damer, som i den mån de kunna tänka inte heller tänka på annat, och vilkas konversation till stor del rör sig om skvaller och erotik. Men som sagt: vad man verkligen kan kalla den diplomatiska världen har inte alls den prägeln längre.

Denna diplomatiska värld har just i dagarna fått några nya tillskott. I en rad porträtt på en föregående sida presentera vi de nyaste diplomaterna i Stockholm.

En och annan på Stockholms gator överraskades kanske härom dagen av att se ett fyrspann, sjuglasvagn och förridare draga fram på gatorna. Det var den nyutnämnde persiske ministern, som var på väg till högtidlig audiens hos konung Gustav på Stockholms slott för att överlämna sina kreditivbrev.

Våra nyaste ministerfruar — bägge charmant unga damer — äro de kinesiska och persiska ministrarnas gemåler, som härom dagen presenterats vid svenska hovet.

Madame Schang Tsou Seng, den nye kinesiske ministerns maka, född i Ungern, kom till Stockholm för en kort tid sedan direkt från Peking med sin lille son. Gosen, den treåriga Toto, talar utom kinesiska redan även diplomatspråket, franska.

TH.

OSCAR MONTELIUS.

(Forts. fr. sid. 1074.)

illustrerad med bilder från undervisningen. Det var med verklig glädje Montelius då sade: »Ja, nu kan och förstå de det här bättre än mången färdig student.» Vem skulle väl i motsvarande ställning göra sig så mycket besvär med några skolflickor! Men så var alltid Oscar Montelius. Allt anseende till person var honom främmande. Han var ofta i tillfälle att visa sina typer och dyrgripar för både inhemsk och utländsk kunglighet och vetenskapens pampar, men han gjorde sig lika mycken möda och visade lika stor glädje att göra det för den enklaste bland medborgare. Titelsjuka var honom lika okänd, och de otaliga nådevedermälen och vetenskapliga utmärkelser som kommo honom till del bar han utan all förhä-

Tänk på Blomsterfonden!

Överraskande
resultat
nås alltid med
GAHN'S
TVÅLAR

Skyldig

använda *endast* det bästa är varje husmoder. Efterfråga därför uttryckligen *endast*

RUMFORD BAKPULVER

Gyllenhammars
UNDERBARA
HAVRE-MUST
Förträffligt vid dålig matsmältning.
För åldringar, vuxna och barn.

Då Ni vill ha något riktigt gott, skaffa Er då en påse

THULE

Dessert- & Likör-praliner.

Vid huvudvärk och migrän gör »4711» en förunderlig nytta. På panna och tinningar medför dess uppfriskande bouquet en välgörande kyla och efter långsam och djup inandning kommer det gamla välbefinnandet tillbaka.

4711 Eau de Cologne

4711 Eau de Cologne I bad- eller tvättvatten **BADSALT** välgörande för huden

4711 Eau de Cologne Mild, uppfriskande som **TVAL** **4711 Eau de Cologne**

Börja och sluta dan med

La Mascotte

Vår mycket omtyckta
"3/4 kg. ask"

Choklad
Konfekt
Marmelad

endast
5 kr.
per ask

till landsorten fraktfritt 5:80 kr. pr. ask rekommenderas.

PERCY F. LUCK & Co.

velse — också däri var han en stor man. Gods och gull fikade han aldrig efter för egen räkning. Tvärtom tog han sig själv ofta mycket nära för sin vetenskaps skull. Ingalunda för egen ära, men väl för sin vetenskap och sitt älskade museums skull är det veterligt, att han gärna sett sina forskningar beaktade med ett nobelpris. Men att vi bland våra egna hade en man fullt jämförlig med Mommsen tyckas vederbörande ha glömt. Och nu är det som så ofta oåterkalleligen — försent!

Oscar Montelius påminde om renässansens lärde. Han var hemma ej endast i de vetenskaper med vilka hans egen kom i kontakt, utan ägde också en stor fond av gediget allmänt vetande. Jag erinrar t. ex. om hans lysande språkkunskaper. Illa skulle vi i sanning ha varit ställda oändligt många gånger, om vi ej haft att skicka fram hans representativa person, som med sin lysande talarbegåvning, sin smidighet att sätta sig in i olika ämnen, parad med fyndighet att alltid få med sin arkeologi, och sitt suveräna behärskande av främmande språk, kunde harangera utländska gäster vid kongresser och festligheter. När han då stod där som representant för det Sverige som han var så stolt över och älskade så högt var han i varje tum hövdingen. Även här lämnar han, ett som det synes för lång tid framåt — Gud hjälpe oss — obesättligt tomrum.

Så skämtet kunde flöda från Montelii läppar! Hans fenomenala minne ej blott för historia, utan lika mycket för historier, och hans avundsvärda förmåga att i rätt ögonblick ha de senare till hands gjorde honom gärna till medelpunkten i ett festligt samkväm. Det fanns på 1890-talet en vänskaplig sammanslutning, som hette Kråkor-na. Protokollen från dess sammankomster finnas ännu kvar, och på så gott som varje sida läses ett kvickt och roligt infall av »Montelin.» Då han tillsammans med Hjalmar Stolpe, Edvard Forssberg, Henry Frölander, Alfred Levertin, Vilhelm Leche och Henning Kinberg, släppte alla skämtets källor lösa, då bjödos vi andra på formliga högtider av skratt.

Men det gavs också tillfällen då denne talets och talandets mästare förstummades. Det var inför det giftgaddiga skämtet, inför hån och förtal. Det var med honom som med Agda Montelius: för allt sådant saknade de organ. Det var vidare när det gällde en väns förtroende. Ett sådant gömde Oscar Montelius djupt i sitt hjärta, och hans läppar voro förseglade. Ingen kunde vara en mera tillgiven, mera lojal, mera öm och verkligt deltagande vän än han.

En historia som Montelius gärna berättade var följande. En tysk professor hade en gång, på tal om den moderna kvinno-uppfostran, på fullt allvar yttrat: Eine Frau kann nie gebildet werden. Men han fick svar på tal av Montelius, som harmades över yttrandet. Denne hade ju också närmast sig i livet en kvinna av synnerligen gedigen bildning och en kvinna med ett rikt, mångsidigt och mycket krävande arbetsfält, nämligen sin hustru, Agda Montelius. Och när man nämner hans enastående arbetsresultat, bör man tacksamt erinra om den del som tillkom hans hustru, både genom den lugna trevna arbetsplats hon beredde honom i hemmet och genom sin verksamhet som hans sekreterare och korrekturläsare.

Med Oscar Montelius stiger slutgiltigt i graven den tid som fostrat sådana stormän som t. ex. han själv, Adolf Erik Nordenskiöld och Artur Hazelius. Överallt inom den vetenskapligt bildade världen äro de och deras verk kända och erkända. Männe den tid som nu lever och verkar en gång

Den dyra arbetskraften

i hemmen nödvändiggör största tidsbesparing vid utförandet av de olika göromålen.

Allt bör ske metodiskt och med anlitande av ändamålsenliga hjälpmedel.

Hur har Ni det med metallputsningen? Använder Ni Röda Björn, det bästa, mest tidsbesparande putsmedel, som finnes?

Säljes överallt i pulver och flytande.

A-B FÖRENADE PIANO & ORGELFABRIKER GÖTEBORG.

Flyglar, Pianon, Orglar fr. landets förnämsta fabriker. Försäljningsmagasin: Stockholm: Drottningg. 23, Göteborg: Arkaden, Malmö: Östergatan 28, Norrköping: Drottningg. 16, Gävle: N: a Kungsgat. 25.

Lille Victor
är kommen till världen.

SPRINGMADRASSER

Nutidens populäraste Resärmadrass. Ytterst billig. Begär vår senaste prislista. Obs! Stor prisnedläggning. A-B Skandinaviska Sängresärfabriken Tel. 344. Karlstad. Tel. 344.

Värdefullt dietetiskt medel vid mag- och tarmsjukdomar.

Med framgång prövat å lasarett i Stockholm. Läkareutlåtande sändes på begäran. Kraftigt stärkande och lätt absorberbart även i svåraste stadiet av dålig matsmältning. Originalförpackning å 4:25 kronor på apoteken och i större sjukvårdsaffärer samt pr postförskott från Laktoprotin, Stockholm Wa Rt. 809 13.

OMEGA

Världsmärket bland fickur.
6,000,000 Omega-ur i bruk.

HELIOS
ELEKTRISKA
KOKAPPARATER

Gediget utförande
Ekonomiska i bruk - Prisbilliga
Försäljas av elektriska
firmor samt genom vår

UTSTÄLLNING
I STOCKHOLM
Regeringsgatan 41 - Rikstel. 5490

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET
HELIOS
STOCKHOLM

Hurra!
Nu har mamma
tvättat min klän-
ning med

Gumanns Flingor

Merkur Söpa
Högsta Kvalité
FABRIKEN
VIOLA
GÖTEBORG

Amarant
Cold-Cream
Tillv.: A.-B. Oxygenol

skall komma att uppvisa så glansfulla konstellationer? Ej synas tecknen i våra dagars även andligen industrialiserade, jämnstrukna och samtagna massproduktion båda gott. Visst är att en sådan vetenskaps heros som Oscar Montelius uppstår ej två generationer å rad. Och väl må det släkte prisas lyckligt som haft honom till samtida.

När denne forskare av Guds nåde först framlade sin revolutionerande metod möttes han av förnäm kyla, ja t. o. m. hån från flere av sina kolleger. Innan han nu insjuknade återkom han från en kongress- och föreläsningsresa, som för honom blev en verklig »via triumphalis». Men den kostade honom också livet. Man skulle häri kunna se en vacker symbol, fast smärtan och sorgen på samma gång äro så svidande och bittra.

GURLI LINDER.

Spalten om böckerna.

NÄR EN FRANSK ROMAN UTMÄRKT med Goncourtpriiset har den på samma gång fått en etisk värdestämpel, som torde verka ganska lugnande på de läsare, vilka tro att alla franska romaner gömma mer eller mindre frivolitet inom sina pärmar.

Ernest Perochons bonderoman "Néne", som utkommit i svensk översättning från P. A. Norstedt & Söner, har under förra året erövrat detta pris, och utmärkelsen synes väl anbragt.

Néne är i första rummet en kvinnskildring, utförd med psykologisk sanning och med en värme i teckningen av huvudpersonen, som ej är så alldeles vanlig, då det gäller den koncisa och nyktra franska berättarkonsten.

En bondflicka tar tjänst som piga hos en bonde, som är änklings med två små barn, och denna Néne — egentligen heter hon Madeleine, men barnen kalla henne Néne — är lika plikthängiven i arbetet som öm och uppoffrande mot barnen, vilka väcka hennes modersinstinkt och därmed framkalla det bästa och djupaste i hennes natur. Efterhand blir denna trofasta och kärleksfulla varelse så fastvuxen vid gården och barnen, att hon, då olyckan kommer i form av en kokett och elak kvinna, som förhäxat hennes husbonde och vänder barnens sinnen ifrån henne, tar sitt liv. Men då har hennes väsen i diktarens hand vuxit ut till något madonnlikt, varifrån utgår ett skimmer, som insveper hela boken som i en ljusmantel. Med samma säkerhet i analysen äro romanens övriga figurer givna, man hör och ser dem i deras dagliga id, kärva, impulsiva, uppslupna eller vredgade, ett med den jord de odla och taga skördar av.

Néne är ett betydande prov på nyfransk berättarkonst, betydande genom sin enkelhet, sin ingående människokunskap och fasta teckning.

W. J. Lockes böcker tyckas alltför stå högt i gunst hos svensk publik, och den senast översatta av hans handlingsrika romaner, "Stella Maris", har säkert redan funnit en stor läsekrets, som tvivelsutan alltför ökas.

Stella Maris äger också den bättre förströelse-romanens karaktäristika: en skickligt flätad fabel kring ett ej alldeles vanligt människoöde, livlig figurteckning, humor och sentiment.

Särskilt bör Locke gottskrivas för sin humor, som aldrig larmar eller blir grotesk, utan flyter som en fin klar rännil ur en frisk inbillnings källa.

Ehuru ej direkt tillhörande skönlitteraturen är den danske författaren Frederik Poulsens "Färder och fynd" (originalet heter "Reiser og Rids") en bok som har något av den konstnärligt formade novellens behag. Volymen innehåller dels en knippen rese-skisser med motiv från Polen, Italien, Turkiet och Hellas, dels ett par intagande novellistiska småstycken, och man läser alltsammans med oförbehållsam glädje.

Människor med resefeber, som jaga från land till land efter aldrig uppnådda njutningar, borde framför allt läsa Frederik Poulsens bok. Den kommer att stilla deras reslust. De skola nämligen inse att de ha tio gånger större utbyte av hans skildringar än de någonsin kunna få genom att trötta och blaserade rulla omkring i världen på båtar och järnvägar, där livets karaktäristiska sidor glida spårlost förbi deras oförstående blick. — Dessa båda volymer ha utgått från A.-B. Skoglunds bokförlag.

Anna Lenah Elgström har på det Bonnierska förlaget utgivit en ny novellsamling "Martha och Maria", även den fylld av samma livssmärta, som präglar det mesta av hennes föregående alstring. Någon ytterligare utveckling av hennes förmåga att konstnärligt gestalta tragiken i tillvaron förräder ej dessa sorgkantade livsbilder; det är idel mollmodulationer på redan tonande strängar.

FRIDA WINNERSTRAND

skriver:

"Angenäm och för huden välgörande är F. Pauli's Äkta Liljemjölkrème; den är även billigare och bättre än utländsk. Jag gillar den."

Sen

ZENITHS

Gräddmargarin "Extramärket Zenith"

för matlagning och bak, och

Växtmargarin "Extra Växt"

för bordet,

äro marknadens förnämsta fabrikat.

KAKELUGNSINSATSER

särskilt lämplig på landsbygden för tillvaratagande av den elektriska nattenergien. Apparaterna inkopplas på kvällen o. avgiva under natten värme till kakelugnen, som magasinerar densamma. Spjäll o. luckor skola vara omsorgsfullt stängda.

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA
STOCKHOLM

**Barnens medverkan vid
»sysslorna i hemmet**

bör anordnas så, att de snart lära sig att göra dem med glädje. Användningen av »Solidar» innebär icke blott en lättnad i alla med rengöring sammanhängande arbeten, utan medföra de med »Solidar» upp-nådda, över-raskande snabba och frapperande resultaten.

Solidar Tvätt =
Extrakt

Solidar försäljes å 30 öre i halv-paket och 58 öre i hel-paket.
Om Eder handlande icke försäljer Solidar, rekvirera då direkt från fabriken i Sundbyberg.

VALMÖTE.

Rösta med samlingspartiet, som kan ena alla politiska åsikter, och alla samhällsklasser oberoende av ålder och kön.

Partibeteckningen är endast:

Margarinförbrukare,
och listan upptager blott ett namn, som har allas sympatier, nämligen

PELLERIN.

**VITRUMS
FERROL**

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM
STOCKHOLM**

Originalflaskor om 500 gram.
Finnes å alla apotek.

20,000 kr.

giva vi våra kunder aldeles gratis möjlighet att vinna vid dragningen i Svenska Statens Premieobligationslotterri i december i år. Vi ha nämligen beslutat att till var femte av våra kunder som rekvirerar en tub av vår berömda **HUDCREME ANTIFINOL** och samtidigt med rekvisitionen insänder likviden för densamma 2,50 + porto = 2,90 samt till var och en som rekquirerar på en gång fem tuber **ANTIFINOL** och med rekvisitionen insänder likviden 2,50 pr tub = 12,50, såsom gäva giva ett vinstdelaktighetsbevis upptagande en obligationsserie och nummer. Detta bevis berättigar innehavaren till en tiondel av den på obligationen ifråga eventuellt utfallande vinsten vid decemberdragningen i år. Högsta vinsten är 200,000:— kr., en tiondel därav är 20,000:— kr. Kanske ni genom att rekquirera en tub **ANTIFINOL**, som är den erkänt bästa hudcremen för skönhetsvård och därför giver mer än full valuta för sitt pris, även kan bli vinnare av 20,000:— kronor aldeles gratis. Märk detta enastående erbjudande, som vi göra Eder! Rekquirera i dag!

A.-B. ANTIFINOLFABRIKEN,
— Göteborg. —

SINGER
Hemmets Symaskin

VÄVNADER, KONSTSMIDEN
och ALLMOGEMÖBLER.

KINAMAGASINET

specialaffär för Kinesiska varor: Handvävda Siden, vita och randiga Tvätt-siden, Råsidan 3:— mtr, Textilier, antikt porslin m. m. Obs! Äkta varor extra låga priser. Regeringsgatan 43 1 tr., Stockholm. Riks 30 86.

I ensliga stugan en kulen kväll

sleg Gunnar med varor från staden
och då blev det liv i det tysta tjäll,
ty barnen, den hungriga raden,
som aldrig kan lugnas och mättas
i korus skrek på Cloettas
och snabbt såg han lådorna lättas.

**KONFEKT
och
MARMELAD**

Cloettas

konfekt och marmelad äro liksom fabriken övriga tillverkningar över hela Norden välkända och uppskattade såsom de förnämsta.

Novellerna äro sines emellan av ganska skiftande värde. Den inledande skildringen »Elfenbensnidan» ger förträffligt i en symbol det ihåliga i l'art pour l'art-teorien. »Det sjungande barnet» är ett i formen praktfullt venezianskt nattstycke och till innehållet en för sin författarinna karaktäristisk bild av syndens grepp i människan och förlösningens härlighet genom kvalets och försakelsens luttring. »Pianot» lider däremot av skildringens vardagliga krasshet och skissen »Det enda säkra» är en makaber studie. där känslomheten nått en plågsam överdrift.

Betydligt bättre balanserade äro »Den sista mouchen» och »Prosten Kairainens äventyr». Den sistnämnda novellen är byggd på ett motiv från de finska skräckdagarna och vittnar om författarinns förmåga att på intuitionens väg framkalla sanningen.

En skönlitterär produkt av aldeles motsatt art är K. G. Ossianilssons roman »Prinsessan roar sig». Denna prinsessas nöjen roa ej blott henne själv utan också den publik, som söka efter en lättläst och underhållande bok. Hjältinnan är en miljonärsdotter, naturligtvis omsvärmad av en tröttsam rad friare. Hon ger dem allesammans korgen, men korgarna äro för ovanlighetens skull fyllda med klingande valuta. Pengarne få de dock anonymt, och gåvan kommer rätt hastigt deras känslor för den oätkomliga sköna att förblekna.

Något vidare torde ej vara skäl att säga om romanens fabel. Köp och läs! E. H—N.

Kvällar på parkett.

VACKRA VISOR ÄRO ALDRIG LÅNGA, heter det. På samma sätt tycks det förhålla sig med de flesta av höstens teaterprogram, de må nu vara vackra eller motsatsen. Svenska teatern hade återigen premiär häromkvällen, med Peter Egges roliga komedi »Äkta makar», uppförd i Stockholm för ett decennium sedan på vår första Intima scen. Då gjorde den stor lycka — nu blev framgången också betydande.

Peter Egges pjäs skildrar med godmodig ironi en litet konfys och sporadiskt lättsinnig litteraturdocent, som lämnar sin lilla fromma och husliga hustru för en kokett och sinnesretande »intelligens-kvinna»; även hon är gift, men med en det praktiska livets man, en som ej uppskattar hennes intelligens tillräckligt, ty hon är författarinna och mannen öppnar ej ens hennes böcker. Det gör däremot litteraturdocenten och mer än så: han korrigerar hennes manuskript och skapar hennes litterära rykte.

Men det hindrar ej att både man och hustru stå på mycket vänskaplig fot med den förra frun, och docentens första äktenskap blir också en realitet på nytt, när hans andra fru återfordras av den första mannen.

Handlingen bäres hela tiden av en befriande komik och människoskildringen utmärker sig för påtaglig sanning, även där situationerna begagna sig av farsens företrädesrätt att ställa verkligheten på huvudet.

Hr *Hamnerén* spelar litteraturdocenten con amore; hans tankspriddhet, kelande ömhet, vankelmod och gossaktiga vrede — allt göres förträffligt. Den affekterade blåstrumpan har en utmärkt framställarinna i fru *Haldén*, så när som på vissa av figurens temperamentsskiftningar, vilka skådespelerskan halkar över, så att enbart tillgjordheten betonas.

Hr *Rosén* och fru *Klintberg* utfylla förträffligt ensemblen.

Skulle det behagliga stycket med sin hurtigt serverade sens moral ej komma att gå, måste man fråga: vad vill då publiken ha? Eller bero när allt kommer omkring, de stora luckorna i teatersalongerna på de dyra biljettpisen? Sänk dem i så fall. En fortsatt motsträvighet på denna punkt leder ovillkorligen till att den bildade borgerliga publiken, som verkligen har behov av god scenisk konst, helt och hållet vänjes bort från att gå på teatern.

ARIEL.

Kamma Rahbek och Thomasine Gyllembourg

(Forts.)

BÄTTRE FANN SIG DEN UNGE MANNEN tillrätta på nästa uppehållsstation under resan: Dalbyholm invid Nyköping, där grevinnan Taubes syster, gift med justitierådet greve Hamilton var bosatt. Dalbyholm beskrives som ett mycket aristokratiskt gods med gammaldags rum, antika möbler och ättens porträtter på väggarna. Trädgården är stortad, biblioteket likaså, och under huset finnas hemlighetsfulla, välvda källarum. Man levde under förnäma former; Johan Ludvig och Gus-

På tåget, söndag
Lilla, älskade Henriette.

Nu har jag anlätt till Sverige, som visar sig vara ett synnerligen bördigt land. Från kupéfönstret ser man de vidsträcktaste slätter, översållade av stora vita bondgårdar. Här och där skymta medeltida slott bakom väldiga alléer, och hela landskapet ger intryck av bredd och rikedom. Folket, som stiger av och på tåget, är till ytterlighet välfört och rör sig med stor sävlig-het. Nästan alla ansikten man ser äro breda och jovialiska. Den livlighet och eld, som äro utmärkande för mina egna landsmän, upptäcker jag inte alls hos dessa människor. Man väntar ovillkorligen, att någon av dem skall spritta till och utstöta ett rop eller lyfta handen i en livlig gest. Därav blir dock intet. Så snart tåget sätter sig i rörelse, börjar flertalet att nicka i en underlig, jämn rytm och somnar in. Man hör snarkningar från alla håll, och konduktören som klipper biljetterna, har all möda i världen att hålla sig vaken bland alla de insomnade. Det hela verkar lustigt och förtroendeingivande. En sak är anmärkningsvärd, och det är deras skor. De äro skinande blanka. Jag har inte sett så prydliga skor på någon annan plats i världen. När jag frågade en av mina medresande, varpå detta berodde, svarade han: "Det märks att herrn är främling. Det är ju ingenting att förvåna sig över i ett land, där man överallt säljer Viking skokrämm, som gör skorna blanka och hållbara." Men mer om detta land och folk i nästa brev.

Din evigt älskande

Jean de la Tour

'Akta Franska

högkoncentrerade Liköressencer för hemberedning av Likörer. Varje flaska avsedd för en liter färdigbruggd Likör å kr. 1.50 per flaska, 6 flaskor franco.

Följande sorter rekom. Anisette, Cacao, Curacao brun och grön, Chartreuse, gul och grön, Rose och Munk. Aterförsäljare rabatt.

FABRIKEN ZELOS, Göteborg 1.

Rapid-Borax

Tillv.: A.-B. Oxygenol

tav Taube hade en betjänt till egen disposition. Greve Hamilton var en ung, vacker och förbindlig man; grevinnan med sitt fria, muntra sätt var också mycket tilltalande.

Heiberg medförde till Stockholm en mängd av de brukliga anbefallningsbrev, varibland till styvfaderns kusin, justitierådet ministern greve Gyllembourg, och till hans ungdomsvän Axel Gabriel Silverstolpe. I grevinnorna Taubes och Hamiltons föräldrahem — de voro döttrar till presidenten Henning Adolf von Strokirch — där det fanns ett par förtjusande, ännu ogifta döttrar, upptogs han som barn i huset. Johan Ludvig kom således att röra sig i de högsta och bästa kretsarna i Sveriges huvudstad. Härom skriver hans kloka lilla moder:

"Njut med glädje och förstånd, kära Ludvig, allt det goda din ställning i detta ögonblick bjuder dig. Det är en karnevalstid i ditt liv, som kanske aldrig återkommer och som du bör så använda, att du i alla dina kommande dagar kan tänka på den med tillfredsställelse. Förnöj dig över den stora, förnäma och rika värld, som du nu rör dig i. Dess seder och bruk äro som ett velängpapper, varpå en dikt är tryckt. Om än dikten är aldrig så skön, fröjdas vi dock över den vackra utstyrseln och läsa därigenom dikten med större lätthet. Jag prisar den unga människa lycklig, som så tidigt blir införd i de kretsar, där den goda tonen härskar, att hon ännu har böjlighet nog att tillägna sig den. Ett älskvärdt och behagligt väsen danas väl först inom hemmets lilla värld, men först i den stora världen blir en människas bildning fulländad."

I den virvel av assembléer och baler, vari Heiberg levde i Stockholm, blev det honom icke lätt att tillfredsställa moderns anspråk på många och långa brev. Hennes gränslösa kärlek till sonen i förening med hennes starka inbillningskraft gjorde, att hon ständigt såg honom utsatt för den ena eller andra faran.

"Min egen Ludvig, min käre gosse", skriver hon, "om du blott visste hur jag längtar och ängslas! Jag är lika orimlig nu, som då Gyllembourg var sjuk. I min alltid färdiga ångest och övertro inbillar jag mig ständigt, att det hänt dig någon olycka. Ack, du vet inte, du vet inte hur älskad du är av oss! Vi anse dig som vårt hus' prydnad, som vår enda rikedom. Här är dött och triste sedan du är borta. Den dag du återvänder, skall jag bli ändå gladare än då jag födde dig till världen. Och aldrig mera skall jag sörja över våra finanser eller andra världsliga ting, blott jag får ha Gyllembourg och dig hos mig och jag ser er friska och glada. Du får aldrig mera lämna mig! Ack, jag kan icke, det har jag nu känt, jag kan icke leva utan dig! Om du inte skriver med varje post, så dör jag rentav. Ofta språkar jag med ditt porträtt och gråter mina ögon röda. Då jag är ensam sträcker jag ut mina armar för att omfamna dig. Det är som jag så ofta har sagt, att det inte finns någon med ett så glödande kärleksbehov som jag. Jag måste stundom le åt mig själv, ty icke ens en troloyad brud kunde skriva lidelsefullare till dig än din barnsliga lilla moder — — —".

(Forts.)

Resultatet av prisbedömningen av Iduns småbrödstävlan kommer att meddelas i nästa nummer.

"Tänk, va' fru Andersson sliter och står i! Att frun bara orkar."

"Ja, hade jag inte Grummes Normaltvål, så vet jag rakt inte hur det skulle gå."

Av SANGALLA the

rekommendera vi våra kända märken

"PEKOE SOUCHONG"
"IMPERIAL"
"ORDINARY"

i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

GISLAVEDS GALOSCHER

Hållbara
Elegantia
Bästa passform

I FAKTIL HUS: LUBLIN & Co, AKTIEBOLAG, STOCKHOLM

Aluminium kokkärl äro bäst och billigast i längden.

Rosta ej, flisa sig ej som emalj, äro ej hälsofarliga och behöva ej dyr årlig förtäring som kopparkärl, prydliga, spara bränsle, lätta att hålla rena.

Köpas bäst hos Specialaffären Aluminium Kompaniet, Anker & Co. Mästersamuelsgatan 9 (mitt emot Röda Kvarns utgång), Stockholm. Rikst. 15 25. Till landsorten fraktfritt pr efterkrav. Sthlmstel. 23 142.

Ni behöver varken vara rädd för blåst eller kyla, Ni undviker sprickor och ojämnheter, om Ni använder

CRÈME SIMON

Dess sammansättning bevarar huden fräsch, fin och glänsande.

PUDER OCH TVÅL

J. SIMON & Co, Paris

VICTORIAS LAVENDEL TVÅL FÖRNÄMSTA I SVERIGE

Oatine

UNDERLÅT ICKE ATT GÖRA ERT ANSIKTE SA TILLTALANDE SOM MÖJLIGT.

OATINE rengör bättre än tvål och vatten. Porerna bli fullkomligt rengjorda från damm och smuts, blott vid lätt ingnidning och avtorkning strax efteråt. Oatine skyddar huden och skapar ny hud genom ständigt behandling, och huden blir klar, frisk och vacker. Fås överallt, eller skriv till

THE OATINE COMPANY's Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris.

OATINE. En Gros: Madsen & Wivel Köpenhamn.

COLGATE'S COLEO

Tvålens skum

är den enda måttstocken för tvålens kvalitet.

Framställd uteslutande av vegetabiliska oljor.

Colgate & Co.

RESÄRBOITTENSÄNGEN
PRIMO
ANTIEBOLAGET RESÄR
KARLSTAD

Bästa Extrasäng
Försäljes av Hrr Möbel- & Järnhandlare. Även direkt fr. fabriken. Pris-kurant gratis franko.

Det är betydligt dyrare

att föda råttorna än att utrotta dem med "Rättut". Av alla utrotningsmedel för råttor och möss är "Rättut" effektivast och därigenom billigast. Gör ett försök och följ noga bruksanvisningen. Resultatet skall överträffa Edra förväntningar. Pris pr pkt Kr. 1.25.

Fabrikanter: **BERNER & ZETTERSTRÖM, Göteborg.**
Säljes å apotek, färg- och kemikaliefabriker samt specialaffärer på landet.
Vänd Eder vid behov av gravering till **FRODINS GRAVYRAFFÄR** Mästersamuelsgatan 36, Stockholm, där Ni får affärssigill, schabloner, skyltar, monogram, inskriptioner, m. m. billigt och elegant utfört.
Försilvring och förgyllning.
Telefoner: Stockholmst 18 113. Sundbyberg 771.
Aberopa denna annons vid beställning.

COLGA'S OVERALL
är den förnämsta lavendel-tvålen.

Döfva HÖRA

Den amerikanska elektriska **hörapparaten ACOUSTICON**, som är världens förnämsta, kan nu regleras i 6 styrkegrader efter örats olika hörsel förmåga. Förordad av öronspecialister. Ombärlig för lombörda i kyrka och teater. För efterrapningar varnas.
Öronmassageapparaten MASSACON botar susning för öronen. ACOUSTICON är tillerkänd guldmedalj i St. Louis och den Engelska kröningsmedaljen i guld. Användes av H. Maj:t Änkedrottningen av England och Prins Carl av Sverige. Begär katalog och intyg. Ensamförsäljare för Sverige: **MALMÖ BANDAGE ETABLISSEMENT, Per Vejlersgatan 9, MALMÖ 1. — Telefon 49 75**

Colman's Mustard

Engelsk senap i pulver.
Röres ut i kallt vatten med tillsats av socker (ev. även salt) efter smak.

OBS! DEN GAMLA VÄLKÄNDA BRANDGULA ETIKETTEN

Repr.: GUST. F. BRATT & Co., Göteborg

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga. Som min man och jag tänkt taga ett fosterbarn, så undrar jag om någon av Iduns läsarinor kunde råda mig vart jag skall vända mig för att erhålla ett sådant. Vi hade tänkt oss en flicka på 2—5 år. J. G.

Svar. Vänd Er till Fattigvårdsnämndens Utackorderingsbyrå, Barnavårdsnämndens avdelning, Hamngatan 36, Barnavårdsbyrån, Trieadsgränd 3 eller Sällskapet Barnavård, Stadshagen, Stockholm.

Fråga. Finnes det någon mer tandläkare än dr Vidman, Stlm, som behandlar det fall av tandsjukdom, då tänderna lossna? Har hört att det skall finnas en i Linköping? Kanske flera? Är behandlingen mycket plägsam och dyrbar? Tacksam för svar är Orolig.

Svar. Det finnes flera framstående tandläkare vilka behandla den tyvärr allt för vanliga tandsjukdomen. Att räkna upp dem alla, skulle upptaga allt för mycket av tidningens utrymme, varföre här blott ett fåtal nämnas: Dr Erik Åkerlund, 7 Riddargatan; Dr Carl Schmidt, 6 Jakobsbergsgatan; Dr A. Jessel, 40 Karlavägen; Dr A. Palmgren, Mäster Samuelsgatan 6—8, m. fl. Huruvida Linköping har någon tandläkare som speciellt ägnar sig åt ovanstående gren av tandkirurgi ha vi oss ej bekant.

Fråga. a) Vore tacksam få veta var det finnes någon skola i Tyskland där undervisning ges i siden- och porslinsmålning.

b) Finnes någon av Iduns unga läsarinor, som tillsammans med mig ville genomgå ovanstående kurs för att sedan öppna ateljé och skola. Blanche.

Svar. Ni torde ursäkta att vårt svar blir negativt. Visst finnes det också i Tyskland liksom här skolor där färdighet i siden- och porslinsmålning inhämtas, men vi ha f. n. oss ej bekant någon adr. Och inte må Ni tro att den undervisning som i Tyskland gives i dessa ämnen på något sätt överträffas av den Ni kan få i Sverige. En annan sak är, om Ni samtidigt med lektionerna i fråga vill förkovra Er i tyska språket, d. v. s. slå två flugor i en smäll, men då får Ni också beräkna att en stor del av undervisningen av målningens finesser kommer att undgå Er eller rent av missupfattas. — Till sist ännu ett råd: Tänk Er väl för innan Ni tar steget ut och öppnar en verklig skola med undervisning i målning å siden, porslin e. d. Denna blir, som affär betraktad, mycket vanskelig för att inte säga förlustbringande, vartill kommer, att den kompetens Ni eventuellt kommer att besitta efter en tids lektioner eller t. o. m. kurs är långt ifrån tillräcklig för att Ni

Leo-Piller

äro framställda i samråd med framstående specialister i mag- och tarmsjukdomar. Användes av läkare samt på sjukhus och kan tryggt rekommenderas som

ett utmärkt avföringsmedel

Fås å alla apotek.

Tillverkas av A.-B. LEO, Helsingborg.

Weydes äkta

Eucalyptusolja

är det mest verksamma medlet mot Reumatism, Gikt, Styvhet i lederna m. m. Erhålles i Parfym-, Färg- och Kemikaliefärfärer

Weydes Tekn. Fabriks A.-B. Norrköping

LYONS

THE

är alltid bäst.

Generalagenter för Sverige Handelsaktiebolaget Nicolai Johansson STOCKHOLM

Oerhörd styrka

är att vid ett oväntat besök ha hemma Tomtens Bakpulver med dess präktiga recept

Regina

Förnämsta märke för vantar och strumpor.

Finnes i varje välbortrad manufaktur-, tricot- och kortvaruaffär.

EN KOPP HULTMANS RENA CACAO

är det bästa på hela världen!

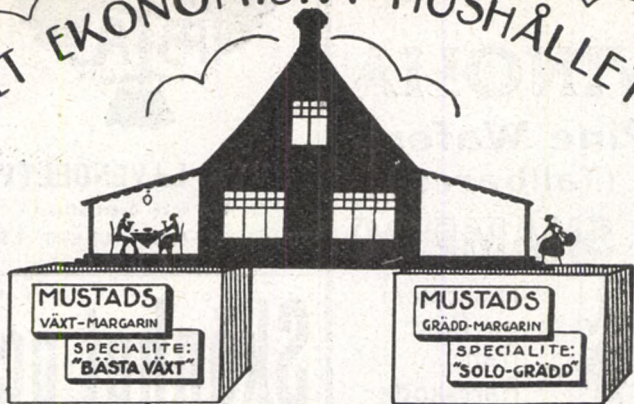
Chesebrough's Vaseline

och dess PREPARATER SÅSOM COLD-CREM, PARFYMERAD VASELINE, KAMFER VASELINE-CREM, ISKAMFER och MÅNGA ANDRA.

Gör huden fin och mjuk

Bemärk Klöverblad-Varum

DET EKONOMISKA HUSHÅLLET

VILAR PÅ MUSTADS MARGARIN

HUSHÅLLSKÄRL

alla slag, av koppar, bleck och aluminium. Prydliga, praktiska, prisbilliga. Finnas i alla järn- och bosättningsaffärer. **A.-B. Kungsörs Bleckkärlfabrik**, Drottningg. 20. - Kungsör. - Stockholm.

Den duger till allt!

NÄR Ni behöver sy nya kläder åt Edra små, laga och stoppa deras gamla plagg eller Ni vill brodera ett arbete — alltid är symaskinen till ovärderlig nytta. Vid anskaffandet av symaskin är det dock av största vikt att Ni ser till att Ni får en Husqvarna, ty inga andra kunna i styrka, elegans, hållbarhet, tyst- och lättgående utvärda jämförelse med

Husqvarna
symaskiner

Husqvarna Symaskiner äro de enda, som tillverkas inom landet. Återförsälj. på alla större platser. Förmanliga avbetalningsvillkor.

Begär uttryckligt

Svenska Makaroner

ty endast dessa bjuda garanti för **förstklassig** vara och **proper** tillverkning i motsats till de s. k. "äkta" makaronerna av utländskt ursprung.

Svenska Makaroner på svensk mans bord!

är ett egendomligt namn, som betecknar en ännu egendomligare salva. Innehåller en ur lecitinet isolerad spaltningssubstans, escol, som snabbt absorberas av huden, pånyttföder kroppscellerna och åstadkommer en otroligt snabb läkning av alla utifrån åtkomliga åkommor: sår, bulnader, finnar, hämmorroider, kylskador, brännskador etc. Är oumbärligt efter rakning, liksom vid hudlöshet hos barn. Verkar som ett specifikum mot reumatism och ischias. Sthenochrisma har alltså ett snart sagt obegränsat verkningsområde. Säljes i tuber à kr. 2.50 endast å apotek.

GENERALAGENTER FÖR SKANDINAVIEN:
HARALD WESTERBERG & Co., GÖTEBORG

i Er tur skall kunna undervisa andra i ämnet.

Fråga. På vilket sätt kan 20-årig flicka få plats i familj i England. Är det rådligt att annonsera i eng. tidning. Ville helst åtfölja fam. eller ensk. person dit. Är ej så kunnig i språket. Tacksam för råd är *Kajsa*.

Svar. Ni avrådes på det allvarligaste att på egen hand annonsera efter plats i något främmande lands tidningar, evad det än må vara för land. Ett sådant tilltag kan få ödesdigra följder för den annonserande i det denna kan råka mycket illa ut. — Skall Ni nu nödvändigt ha plats i England så sök att få följa med någon familj som reser över, antingen som deras tjänarinna eller också kommande till ett hem, som familjen i fråga känner till.

Fråga. Med tanke på att i en landsortsstad öppna handsaffärer, bedes vänligen om uppgift å välrekommenderade handskfabriker, samt om och var möjligen tillfälle kan ges att få sätta sig in i branschen. Tacksam för svar till *K. W.*

Svar. Sök först anställning som biträde i någon handsaffär och lär Er där grundligt yrket; under tiden inhämtar Ni då samtidigt de bästa inköpskällorna för handskar, vantar o. d.

Fråga. Vore tacksam för ben. upplysning, huruvida Friherrinnan von Knorrings romaner och Thekla Knös' "Fotografier ur Uppsala livet" ännu finnas i handeln, och var de i så fall stå att få?

Svar. Efterhör i någon antikvarisk bokhandel i Stockholm; t. ex. Björk & Börjesson, Hamngatan 1 A, Granlunds antikvariat, 67 Drottninggatan, Klemming Antikvariat, Malmskilnadsgat. m. fl.

Fråga. Var god och upplys om det finnes något *oskadligt* medel som tager bort fläckar av bläck, fotografiutensilier o. d., vilka trots försiktighet ständigt komma på fingrar och händer. Har försökt med citronsaft och andra ofarliga syror, men huden blir i längden grov och spröd av syran och nagelbanden fara illa.

Svar. Vi veta f. n. intet bättre medel än den nya skur- och handtvål "Ziva", som här och var finnes i handeln. Denna lilla oansenliga tvål bort de mest envisa fläckar från fingrar och trots dagligt bruk har ännu ingen skada förmärkt; tvärtom blir huden fin och len.

Fråga. 1) Skulle Iduns rådgivarinna vilja upplysa mig om, om det anses för oartigt att be en äldre herre el. dam att i stället för fröken säga namnet till en, helst som man är mycket bekant med deras söner och döttrar?

2) I n:o 19 stod det adr. på en Fru Signe Hellström, genom vilken man kunde erhålla valnötssdekot. Har slarvat bort adr. Skulle Ni vilja ha besvär med att ge mig den. *V. H.*

Svar. 1) Ni bör invänta att personerna i fråga själva anhölla om att få kalla Er för namn, i motsatt fall skulle Ni med säkerhet av dem anses ganska påflugen, om än Er önskan må vara inspirerad av en nog så ödmjuk och vänlig känsla.

2) Adressen är Fru S. Hellström, Apoteket, Ramnäs.

BREVLÅDA

EXP: S BREVLÅDA.

Signatur "Lärrinna". Eder annons kostar kr. 6:— som torde insändas varfter densamma infördes i först utkommande n:r.

Alla frågor och svar adresserade till Redaktionen, införes kostnadsfritt.

FALU-ÄTTIKA

— den bästa **konservings-, mat- och bords-ättika** som finnes i marknaden —

tillverkas och försäljes i parti av

Stora Kopparbergs Bergslags A.-Bol.
STOCKHOLM.

I KÖKET OCH PÅ MATBORDET ÄR

Arboga

ALFA-KO
HUSMODRARNAS

A OCH O

N NEJ E NEJ J

Nu må icke längre rostfläckar finnas på kläder — IBEM rostuttagsmedlet borttager alla rostfläckar mycket lätt, utan att skada tyget. — Ingen avsköljning behöves. Efter var droppe IBEM försvinner en rostfläck. Erhålles i de flesta affärer för 75 öre tuben.

AUG. SJÖSTEDT, Appelbergsgatan 52 1, Stockholm. Riks. 55 99. Allm. 15342.

SVENSKA MEDICINALVÄXTFÖRENINGENS torkade blåbär, lingon, spenat, dill, sopprötter m. m.

Högsta kvalitet. Billiga, hållbara, lätta att förvara och enkla att använta. Bären ge utmärkta soppor. Lingonen ge dessutom en god sylt. Sopprötterna ge med obetydlig fettillsats en välsmakande buljong. Utförlig beskrivning medföljer varje kartong. Finnas i varje välsorterad speciariaffär.

OBS! Förekomma i minut endast i våra kartonger.

Rydbergs Blandning

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.

PERCY F. LUCK & Co.

När modern icke själv

kan amma sitt barn, såväl som vid avvänjandet, är

NESTLÉ" BARNMJÖL

den bästa ersättningen för modersmjölken. Detta mjölkpulver av bästa Schweizermjöl är i bruket billigt, mycket enkelt att tillreda, förrorsakar inga svårigheter vid smältningen, smakar gott och förtäres därför gärna av barnen.

JAMAICA
BANANER
FRUKT OCH MAT
MEN DE MÅSTE VARA MOGNA

Recept gratis!

Tillskriv
The Banana Company A.-B.
Norrländsgatan 16 - Stockholm.

LUNDSTEDTS TVÄTTMEDEL

Genom praktiska försök av Statens provningsanstalt är odspudabelt påvisat att svårt smutsat tyg blivit fullständigt rent genom kokning med Lundstedts Tvättmedel under 25 minuter utan skrubbing eller borstning, o. detta vid 50 tvättningar å rad, varefter tyget ännu höll över 82 % av sin ursprungliga styrka.
C:a 25 öres direkt besparing pr kg. tvätt.

Ingen, som noga följer beskrivningen, kan misslyckas vid tvätt av kläder, gardiner, siden, ylle, silver eller oljemålade föremål.
Intet tvättmedel i världen överträffar LUNDSTEDTS.

Blomsterlökar

direkt från Holland till odlingspris.

ILLUSTR. KATALOG GRATIS.

E. H. KRELAGE & SON
Etabl. 1811 HARLEM (Holland) Etabl. 1811

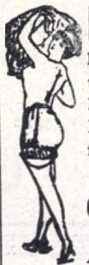

Olycksfall- och sjuk-
Skadestands-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskadeförsäkring.

Försäkrings A.-B. **NORNAN**, Göteborg.

INKKNINGSAPPARAT OCH BURKAR
TILL BILLIGA PRISER
TEGNERGATAN 23 ODENGATAN 41

Praktiska,
hygieniska, impregnerade dam-
underkläder av olika modeller
för dag- o. nattbruk samt
Dambindor, även i små rese-
förpackningar, i parti o. mi-
nut billigast från

Carl Stangenberg,
Hötorget 10, Stockholm.
A. T. 28690. R. T. 7762.

Trappstolen "STABIL"

lika bekväm som stol och trappstege är

Allas vän
och användes i alla hem, butiker, affärs- och andra lokaler.
Trappstegar, Köksstolar, Strykbräden
Rönneådalens Aktiebolag,
Tel. 38 Billinge. Tel. 38

Björkboms Maltextrakt

är ett utmärkt kraftnäringsmedel för barn, sjuka och konvalescenter.

Maltextrakt med kalk har särskilt visat sig lämpligt som botemedel mot eng. sjuken.

Maltextrakt med järn eller järn och kina är ett utmärkt medel vid blodbrist och allmänna svaghetstillstånd då järn erfordras.

Obs.! Detta järnmedel är ej stoppande och ej skadligt för tänderna och dessutom välsmakande och hållbart. Fås på alla apotek.

Björkboms Maltextraktfabrik är flyttad till apoteket "LEJONET" i Malmö.

En alltid välkommen JULPRESENT

är en flaska **ESTERIA-PARFYM**

Framställs i sex olika blomdofter, nämligen Viol, Liljeconvalje, Syren, Rose, Reseda, Hyasint. Finnes artikeln ej å Eder plats, rekvirera direkt från oss, med angivande av vilka dofter som önskas. Pris Kr. 2:— pr st., 3 fl. portofritt. Obs. det enastående billiga priset.

Knut Lundqvists Tekniska Fabrik
Växjö

—Alltid lika fräiche och ungdomlig—
Ja, crème amoreuse o Idols övriga skönhetsmedel ha er förunderlig verkan.
Även direkt från fabriken.

Solo-Kaffe

från

Aktiebolaget Malmö Kaffekompani

är det bästa

Java-Kaffe

Begär alltid

MAIZENA

Oöfverträfflig
såser,
bakning,
maizenagröt
eto.

VINOLIA
Pine Wafers
(Tallbarrs-)
SHAMPOO

Friskt som en fläkt från Barrskogen

Åter i marknaden

KNEIPPS ÄKTA BRÄNNÄSSEL-HÅRVATTEN

Det äkta pastor Kneipps Brännässel-Hårvatten är utan tvivel nutidens verksammaste hårvatten, ty allt vad man kan fordra av ett sådant uppfylls av detsamma i rikligt mått. Det har visat sig vara ett idealiskt renings- och vårdemedel för huvudet och som toalettvatten utmärkt. Stärker hårväxten och befriar från mjäll och förebygger håravfall. Låker sårnader i huvudsvålen. Befriar från klåda. Avlägsnar hetta och huvudvärk och få vi särskilt uppmärksamma, att håret ej blir skört av detta hårvatten, utan det giver håret en mjuk, vacker glans och håret bibehåller sin naturliga färg. Otaliga härmedel och hårvatten rekommenderas, men de flesta äro vanligen spritblandningar, parfymerade, vilka ej verka nyttiga, utan endast parfymera håret. Pastor Seb. Kneipp har däremot av brännässlans blad och rötter samt andra örter, på ett särskilt sätt berett ett verkligt verksamt hårvatten.

Finnes nu att erhålla å alla Apotek, Sjukvårds-, Färg- Parfymaffärer.

Pr flaska kr. 3.50.

A.-B. Parfumerie Louis,
Stockholm.

PETRIS
ångpreparerade
havregryn och havremjöl
Naturläkekostens yppersta hjälpmedel.
Läckra och hälsosamma.

LEVYS LAVENDELTVÅL

kan icke överträffas.

Tillverkare: **A.-B. ALBERT LEVY,**
M A L M Ö.

Skönhet och ungdom åt alla!

YVY-tvålen är den enda tvål, som verkligen förmår återgiva åt anletsdragen det tilldragande och tjugande behag, som endast ungdom och hälsa i förening annars förmå återgiva. YVY-tvålen uppfyller de högst ställda anspråk och är den enda, som håller måttet i alla avseenden. Beståndsdelarna äro de renaste, sorgfälligaste, utökta med stöd av vetenskapen och under noggrannaste beaktanden av hygienens fordringar med tillsatt av de mest utsökta eccenser på detta område. På grund av det balsamiska och välgörande inflytandet på huden, försvinner på kort tid finnar, fräcknar, solbränna m. m. YVY-tvålen är prisbelönt både i in- och utlandet. Tusenden äro de, som prisa och lovorda YVY-tvålen såsom alldes enastående på detta område. Yvy-tvålen säljes i varje väl sorterad affär från Ystad till Haparanda.

Österlin & Ulrikssons Tekn. Fabrik
YSTAD.

PRAKTISK NYHET!
SÄRDELES LÄMPLIG PRESENT
BRODÄREDET "IDEAL"
Sändes mot postförskott till följande priser:
Björk 12.—
Björk 10.—
REKVIRES FRÅN TILLVERKAREN
AXEL JOHANSSONS MÖBLERINGSÄFFÄR
FALUN Tel. 207

Bliv Agent för

Julstämning

Sveriges största Jultidning.

14-sidigt 4-färgsprov av Julstämning o. våra övriga jultidningar samt agentmaterial gratis. Insänd endast nedanstående kupong till

Åhlén & Åkerlunds Förlag,
STOCKHOLM C.

FRI-KUPONG.

Sänd mig gratisprov å Julstämning och 17 övriga jultidningar jämte agentvillkor.

Namn:
Bostad:
Postadress:
(Skriv tydligt)

Använd alltid

FLORODOL-TVÅL
Erkänd överlägsen alla in och utländska medtållare.

3 glada böcker

äro

Hustru sökes

av

Bengt Bernfeldt

som berättar vad en giftermålsannons ställde till.

Flickorna utan land

av

Grevinnan av Exsøx

som är "en synnerligen nöjsam och behaglig lektyr", säger Dagens Nyheter.

En flicka i trångmål

av

P. G. Wodehouse

som är årets roligaste bok.

Köp glädje! Alla tre äro en välgärning (à 6:75) även för det trumpnaste sinne.

HÖKERBERGS FÖRLAG

Den största filmsuccès hittills

i Sverige artar sig

"Värmländingarna"

att bli. På premiärteatrarna har den körts för i förköp utsålda hus de flesta dagarna under dessa de första två veckorna. På några av premiärplatserna har **ingen** film förut körts så länge som Värmländingarna. Det ser sålunda ut som om den kritiker skulle få rätt som spådde att

"Värmländingarna"

skulle bli svenska folkets käraste film.

Biografernas Filmdepôt

Filmer som Ni bör se!

MAURITZ STILLERS
enda film denna säsong

De landsflyktige

med Jenny Hasselqvist, Lars Hanson,
Ivan Hedqvist och Karin Svanström
i huvudrollerna.

FEMAKTSSKÅDESPELET

Hjärtats hunger

där en av filmens bästa och mest egenartade skådespelerskor

ALLA NAZIMOVA

briljerar i en intressant dubbelroll.

"De landsflyktige" står denna och nästa vecka på programmet, "Hjärtats hunger" får om måndag sin premiär.

Tapetkompaniet

levererar Eder

TAPETER

till lägsta priser. Största sortering av in- och utländska kvalitéer. Rekvirera prover genast. Riks 99 05. Allm. 133 20. Katarinav. 7. Sthlm. (Vid Slussen.)

Säljes på apoteken.

ALKOHOLFRITT!

ETERFRITT!

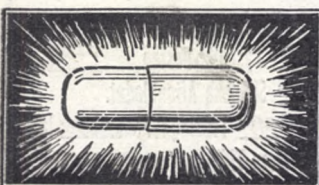
Klena, i utvecklingen eller vid undervisningen efterblivna barn liksom även blodfattiga vuxna personer, som känna sig matta, nervösa och överarbetade eller som äro lättretliga och fort bli trötta, ha för att stärka sina krafter med bästa resultat använt

Dr. Hommel's Haematogen

det förnämsta blodbildande kraftmedlet. Resultaten ha varit storartade vid fall av anaemi, blodbrist, allmän svaghet, dålig matlust o. s. v.

AKTIEN-GES. HOMMEL'S HAEMATOGEN, Zürich (Schweiz).

Generalagenter för Sverige **MALMSTEN & BERGVALL, Göteborg & Stockholm.**

SPIECKERS SANOKAPSLAR

stärka nerv- och muskelsystemet, skänka ungdomlig spänstighet, levnadsmod och energi, samtidigt som de undanröja trötthet, sömnlöshet och svaghets-tillstånd. Finnas å alla apotek och drogaffärer eller expedieras efter rekvisition från undertecknade, portofritt.

Ask om 10 kapslar (för 10 dagars bruk) kr. 2.25.

Ask om 20 kapslar (för 20 dagars bruk) kr. 4.25.

Liten kur (5 stora askar) kr. 20.—
Stor „ (10 „ „ „) kr. 38.50

Generalagenter för Skandinavien:

Harald Westerberg & Co.

— Göteborg. —

Gahns

Maniol

Fukt och kyla huden ej tål
Använd dagligen Gahns Maniol